

SENAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1990-1991

28 FÉVRIER 1991

Projet de loi organique du contrôle des services de police et de renseignements

PROJET TRANSMIS PAR LA CHAMBRE DES
REPRESENTANTS

CHAPITRE Ier

Dispositions générales

Article 1er

Il est créé, d'une part, un Comité permanent de contrôle des services de police et, d'autre part, un Comité permanent de contrôle des services de renseignements, en particulier afin de garantir la protection des droits que la Constitution et la loi confèrent aux personnes et d'assurer la coordination et l'efficacité des services de police et des services de renseignements.

A chacun de ces comités est attaché un Service d'enquêtes.

Art. 2

Le contrôle organisé par la présente loi ne porte ni sur les autorités judiciaires ni sur les actes accomplis par celles-ci dans l'exercice de l'action publique. Le

R. A. 15316

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :
1305 (1990-1991) :

- N° 1 : Projet de loi.
- N°s 2 à 7 : Amendements.
- N° 8 : Rapport.
- N° 9 : Amendements.

162 (S.E. 1988) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N° 2 : Avis du Conseil d'Etat.
- N° 3 : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :
27 et 28 février 1991.

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1990-1991

28 FEBRUARI 1991

Ontwerp van wet tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten

ONTWERP OVERGEZONDEN DOOR DE KAMER
VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

HOOFDSTUK I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Er wordt, enerzijds, een Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en, anderzijds, een Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten ingesteld, ~~in het bijzonder~~ teneinde de bescherming van de rechten die de Grondwet en de wet aan de personen verlenen, te waarborgen ~~en te zorgen voor~~ de coördinatie en de doelmatigheid van de politie- en inlichtingendiensten.

Aan elk van die comités wordt een Dienst Enquêtes verbonden.

Art. 2

Het toezicht dat door deze wet wordt georganiseerd heeft geen betrekking op de gerechtelijke overheden en evenmin op de handelingen die zij bij de uitoefening

R. A. 15316

Zie :

Gedr. St. van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :
1305 (1990-1991) :

- N° 1 : Ontwerp van wet.
- N°s 2 à 7 : Amendementen.
- N° 8 : Verslag.
- N° 9 : Amendementen.

162 (B.Z. 1988) :

- N° 1 : Voorstel van wet.
- N° 2 : Advies van de Raad van State.
- N° 3 : Verslag.

Handelingen van de Kamer van Volksvertegenwoordigers :
27 en 28 februari 1991.

contrôle ne porte pas non plus sur les autorités de police administrative.

Il n'est pas substitué aux inspections ou aux contrôles organisés par d'autres lois ou en vertu de celles-ci.

Art. 3

Au sens de la présente loi, on entend :

1° par « services de police », outre la police communale, la police judiciaire près les parquets et la gendarmerie, les services relevant d'autorités publiques et d'organismes d'intérêt public, dont les membres sont revêtus de la qualité d'officier de police judiciaire ou d'agent de police judiciaire;

2° par « services de renseignements », l'administration de la Sûreté de l'Etat du ministère de la Justice et le Service général du renseignement et de la sécurité du ministère de la Défense nationale ainsi que tout service public spécialement chargé, après l'entrée en vigueur de cette loi, de la collecte et du traitement de données concernant des personnes, groupes et événements et effectué dans un but de sécurité.

Sont assimilées à des services de police pour l'application de la présente loi, les personnes qui ont qualité à titre individuel pour rechercher et constater des infractions.

CHAPITRE II

Contrôle des services de police

Section 1re

Le Comité permanent de contrôle des services de police

Sous-section 1re

Composition

Art. 4

Le Comité permanent de contrôle des services de police, ci-après dénommé : « le Comité permanent P », se compose de cinq membres effectifs dont un Président et un Vice-Président et de cinq membres suppléants, tous nommés alternativement par la Chambre des Représentants et par le Sénat, qui peuvent les révoquer. Les premières nominations sont faites par la Chambre des Représentants.

Le Comité permanent P est assisté d'un greffier.

Au moment de leur nomination, les membres et leurs suppléants doivent remplir les conditions suivantes :

ning van de strafvordering stellen. Het toezicht heeft evenmin betrekking op de overheden van bestuurlijke politie.

De inspecties en het toezicht die door of krachtens andere wetten worden geregeld, worden er niet door vervangen.

Art. 3

In deze wet wordt verstaan onder :

1° « politiediensten », naast de gemeentepolitie, de gerechtelijke politie bij de parketten en de rijkswacht, de diensten die ressorteren onder openbare overheden en instellingen van openbaar nut, waarvan de leden met de hoedanigheid van agent of officier van gerechtelijke politie zijn bekleed;

2° « inlichtingendiensten », het bestuur van de Veiligheid van de Staat van het Ministerie van Justitie en de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid van het Ministerie van Landsverdediging, alsmede elke openbare dienst, die na de inwerkingtreding van deze wet, speciaal wordt belast met de inzameling en verwerking, uitgevoerd met het oog op de veiligheid, van gegevens over personen, groepen en gebeurtenissen.

Voor de toepassing van deze wet worden met politiediensten gelijkgesteld, de personen die individueel bevoegd zijn om strafbare feiten op te sporen en vast te stellen.

HOOFDSTUK II

Toeziht op de politiediensten

Afdeling 1

Het Vast Comité van Toeziht op de politiediensten

Onderafdeling 1

Samenstelling

Art. 4

Het Vast Comité van Toeziht op de politiediensten, hierna het Vast Comité P genoemd, is samengesteld uit vijf vaste leden waaronder een voorzitter en een ondervoorzitter, en uit vijf plaatsvervangende leden, allen afwisselend benoemd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en door de Senaat, die hen ook kunnen afzetten. De eerste benoemingen worden verricht door de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

Het Vast Comité P wordt bijgestaan door een griffier.

Op het ogenblik van hun benoeming moeten de leden en hun plaatsvervangers de volgende voorwaarden vervullen :

- 1° être belge;
- 2° jouir des droits civils et politiques;

- 3° avoir atteint l'âge de 35 ans;
- 4° avoir leur domicile en Belgique;

5° avoir une expérience d'au moins dix ans dans des fonctions judiciaires, administratives ou scientifiques en rapport avec les activités des services de police ou de renseignements.

Les membres et leurs suppléants ne peuvent occuper aucun mandat public conféré par élection. Ils ne peuvent exercer d'emploi ou d'activité public ou privé qui pourrait mettre en péril l'indépendance ou la dignité de la fonction. Ils ne peuvent être membres ni du Comité permanent de contrôle des services de renseignements, ni d'un service de police, ni d'un service de renseignements.

Parmi les membres et leurs suppléants doivent figurer au moins un magistrat et une personne possédant l'expérience requise dans des fonctions scientifiques ou administratives.

Art. 5

Le greffier est nommé alternativement par la Chambre des Représentants et par le Sénat qui peuvent le révoquer. La Chambre des Représentants procède à la première nomination. Au moment de sa nomination, le greffier doit remplir les conditions suivantes :

- 1° être Belge;
- 2° jouir des droits civils et politiques;
- 3° connaître les langues française et néerlandaise;
- 4° avoir atteint l'âge de 30 ans;
- 5° avoir son domicile en Belgique;
- 6° être titulaire d'un diplôme de licencié en droit;
- 7° avoir une expérience utile d'au moins deux ans.

Art. 6

Les membres du Comité permanent P et leurs suppléants sont nommés pour un terme renouvelable de cinq ans. Le terme des membres effectifs n'est renouvelable qu'une seule fois. A l'issue de ce terme, les membres continuent à exercer leurs fonctions jusqu'à la nomination de leur remplaçant.

La première nomination de trois des cinq membres et de leurs suppléants est faite pour un terme de sept ans, renouvelable pour un terme de cinq ans.

Le mandat qu'un membre cesse d'exercer est achevé par son suppléant. En cas de vacance d'une place de membre suppléant, la Chambre des Représentants ou

- 1° Belg zijn;
- 2° het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;

- 3° de volle leeftijd van 35 jaar hebben bereikt;

- 4° hun woonplaats in België hebben;

5° een ervaring hebben van ten minste tien jaar in gerechtelijke, administratieve of wetenschappelijke functies die verband houden met de werking van de politie- of inlichtingendiensten.

De leden en hun plaatsvervangers mogen geen bij verkiezing verleend openbaar mandaat uitoefenen. Zij mogen geen openbare of particuliere betrekking of activiteit uitoefenen die de onafhankelijkheid of de waardigheid van het ambt in gevaar zou kunnen brengen. Zij mogen geen lid zijn van het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, van een politiedienst of van een inlichtingendienst.

Onder de leden en hun plaatsvervangers moet er ten minste een magistraat zijn en een persoon die over de vereiste ervaring beschikt in wetenschappelijke of administratieve functies.

Art. 5

De griffier wordt afwisselend door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en door de Senaat benoemd die hem kunnen afzetten. De eerste benoeming wordt verricht door de Kamer van Volksvertegenwoordigers. De griffier moet op het ogenblik van zijn benoeming aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° Belg zijn;
- 2° het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;
- 3° de Nederlandse en de Franse taal kennen;
- 4° de volle leeftijd van 30 jaar hebben bereikt;
- 5° zijn woonplaats in België hebben;
- 6° houder zijn van een diploma van licentiaat in de rechten;
- 7° een nuttige ervaring van ten minste twee jaar hebben.

Art. 6

De leden van het Vast Comité P en hun plaatsvervangers worden benoemd voor een vernieuwbare termijn van vijf jaar. De termijn van de vaste leden is slechts éénmaal vernieuwbaar. Na afloop van die termijn blijven de leden hun functie uitoefenen tot er een opvolger is benoemd.

De eerste benoeming van drie van de vijf leden en van hun plaatsvervangers gebeurt voor een termijn van zeven jaar, die kan worden vernieuwd voor een termijn van vijf jaar.

Het mandaat waarvan de uitoefening door een lid wordt beëindigd, wordt voltooid door zijn plaatsvervanger. Bij het openvallen van een plaats van plaats-

le Sénat, suivant le cas, procède sans délai à la nomination d'un nouveau membre suppléant.

Sous-section 2

Définitions

Art. 7

§ 1er. Pour l'application du présent chapitre, on entend par « les ministres compétents », selon le cas :

1° le ministre qui a le Comité supérieur de contrôle dans ses attributions, pour le Service d'enquêtes du Comité supérieur de contrôle;

2° le ministre qui a la Défense nationale dans ses attributions, pour l'organisation et l'administration générale de la gendarmerie;

3° le ministre qui a la Justice dans ses attributions, pour :

a) l'exercice, par les services de police, des missions de police judiciaire et des missions de police administrative lorsqu'elles sont relatives aux étrangers;

b) l'organisation de la police judiciaire près les parquets;

c) l'exercice, par la gendarmerie, des missions de sûreté de l'Etat;

4° le ministre qui a l'Intérieur dans ses attributions, pour :

a) l'exercice des missions de police administrative par les services de police;

b) l'organisation de la police communale;

5° les ministres qui ont l'autorité sur les autres services de police, pour l'organisation de ces services.

§ 2. Pour l'application du présent chapitre, on entend par « les autorités compétentes » :

1° le procureur général près la Cour d'appel pour l'exécution des missions de police judiciaire par les services de police dans son ressort;

2° le procureur du Roi pour la direction de la brigade judiciaire près de son parquet;

3° le président du Comité Supérieur de Contrôle pour la direction des enquêtes non judiciaires accomplies par les membres du Service Enquêtes de ce Comité;

4° le bourgmestre territorialement compétent, pour :

a) l'organisation du corps de police communale;

b) l'exercice des missions de police administrative par les services de police sur le territoire communal.

vervangend lid gaat de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, naargelang van het geval, onverwijld over tot de benoeming van een nieuw plaatsvervangend lid.

Onderafdeling 2

Definities

Art. 7

§ 1. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder « de bevoegde ministers » verstaan, naargelang van het geval :

1° de minister tot wiens bevoegdheid het Hoog Comité van Toezicht behoort, voor de Dienst Enquêtes van het Hoog Comité van Toezicht;

2° de minister tot wiens bevoegdheid Landsverdediging behoort, voor de organisatie en het algemeen beheer van de rijkswacht;

3° de minister tot wiens bevoegdheid Justitie behoort, voor :

a) de uitvoering door de politiediensten van de opdrachten van gerechtelijke politie en van de opdrachten van bestuurlijke politie wanneer ze betrekking hebben op de vreemdelingen;

b) de organisatie van de gerechtelijke politie bij de parketten;

c) de uitoefening, door de rijkswacht, van de opdrachten die de veiligheid van de Staat betreffen;

4° de minister tot wiens bevoegdheid Binnenlandse Zaken behoort, voor :

a) de uitoefening, door de politiediensten, van de opdrachten van bestuurlijke politie;

b) de organisatie van de gemeentepolitie;

5° de ministers die het gezag hebben over andere politiediensten, voor de organisatie van deze diensten.

§ 2. Voor de toepassing van dit hoofdstuk wordt onder « de bevoegde overheden » verstaan :

1° de procureur-generaal bij het Hof van Beroep voor de uitoefening, door de politiediensten, van de opdrachten van gerechtelijke politie in zijn ambtsgebied;

2° de procureur des Konings voor de leiding over de brigade van de gerechtelijke politie bij zijn parket;

3° de voorzitter van het Hoog Comité van Toezicht voor de leiding over de niet-gerechtelijke onderzoeken uitgevoerd door de leden van de Dienst Enquêtes van dat Comité;

4° de territoriaal bevoegde burgemeester, voor :

a) de organisatie van het gemeentelijk politiekorps;

b) de uitoefening, door de politiediensten, van de opdrachten van administratieve politie op het grondgebied van de gemeente.

Sous-section 3

Missions

Art. 8

Le Comité permanent P agit soit d'initiative, soit à la demande de la Chambre des Représentants, du Sénat, du ministre compétent ou de l'autorité compétente.

Art. 9

Le Comité permanent P enquête sur les activités et les méthodes des services de police, sur leurs règlements et directives internes, ainsi que sur tous les documents réglant le comportement des membres des services de police à l'exception des directives en matière de politique de recherche et de poursuite des infractions et en matière de politique se rapportant à la police administrative.

Les services de police transmettent d'initiative au Comité permanent P les règlements et directives internes ainsi que tous les documents réglant le comportement des membres de ces services. Le Comité permanent P et le Service d'enquête des services de police ont le droit de se faire communiquer les textes qu'ils estiment nécessaires à l'accomplissement de leur mission.

Le Comité permanent P remet au ministre compétent ou à l'autorité compétente, selon le cas, un rapport relatif à chaque enquête, ainsi qu'à la Chambre des Représentants et au Sénat. Ce rapport est confidentiel jusqu'à sa communication à la Chambre des Représentants et au Sénat conformément à l'article 11.

Ce rapport comprend des conclusions qui portent sur les textes, les activités ou les méthodes qui seraient de nature à mettre en péril les objectifs visés à l'article 1er.

Le ministre compétent ou l'autorité compétente peut, à propos des rapports d'enquête, organiser un échange de vues avec le Comité permanent P. Celui-ci peut proposer lui-même qu'un tel échange de vues soit organisé.

Les ministres compétents ou les autorités compétentes informent dans un délai raisonnable le Comité permanent P de la suite qu'ils réservent à ses conclusions.

Art. 10

Sous réserve de l'article 22, le Comité permanent P peut décider de ne pas donner suite à une plainte ou à une dénonciation manifestement non fondée. Il peut déléguer ce pouvoir au chef du Service d'enquêtes des services de police.

Onderafdeling 3

Opdrachten

Art. 8

Het Vast Comité P treedt op ofwel uit eigen beweging, ofwel op verzoek van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de Senaat, van de bevoegde minister of van de bevoegde overheid.

Art. 9

Het Vast Comité P stelt onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijzen van de politiediensten, naar hun interne reglementen en richtlijnen, alsmede naar alle documenten die de handelwijze van de leden van de politiediensten regelen, met uitzondering van de richtlijnen inzake het opsporings- en vervolgingsbeleid en inzake het beleid met betrekking tot de bestuurlijke politie.

De politiediensten bezorgen uit eigen beweging aan het Vast Comité P de interne reglementen en richtlijnen, alsook alle documenten die de handelwijze van de leden van die diensten regelen. Het Vast Comité P en de Dienst Enquêtes voor de politiediensten zijn ertoe gerechtigd alle teksten die zij noodzakelijk achten voor het vervullen van hun opdracht, te laten overleggen.

Het Vast Comité P bezorgt aan de bevoegde minister of, naargelang van het geval, aan de bevoegde overheid, een verslag betreffende elk onderzoek, alsmede aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat. Dit verslag is vertrouwelijk tot bij de mededeling aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat, overeenkomstig artikel 11.

In dat verslag staan de conclusies over de teksten, de activiteiten of de werkwijzen die de in artikel 1 vermelde doelstellingen in het gedrang zouden kunnen brengen.

De bevoegde minister of de bevoegde overheid kan, over de onderzoeksverslagen, een gedachtenwisseling beleggen met het Vast Comité P. Dit Comité kan zelf voorstellen dat een dergelijke gedachtenwisseling wordt belegd.

De bevoegde ministers of overheden lichten binnen een redelijke termijn het Vast Comité P in over het gevolg dat zij geven aan zijn besluiten.

Art. 10

Onder voorbehoud van artikel 22, kan het Vast Comité P besluiten geen gevolg te verlenen aan een klacht of een aangifte die kennelijk niet gegrond is. Het kan die bevoegdheid overdragen aan het hoofd van de Dienst Enquêtes voor de politiediensten.

La décision est motivée. Elle est notifiée à la partie qui a déposé la plainte ou fait la dénonciation.

Art. 11

Le Comité permanent P fait rapport à la Chambre des Représentants et au Sénat dans les cas suivants :

1° annuellement, le premier jour de la session ordinaire de la Chambre des Représentants et du Sénat, par un rapport général d'activités qui comprend, s'il échet, des conclusions et des propositions d'ordre général. Le rapport est transmis aux Présidents de la Chambre des Représentants et du Sénat ainsi qu'aux ministres compétents;

2° lorsque la Chambre des Représentants ou le Sénat lui a confié une enquête;

3° lorsqu'au terme d'un délai qu'il estime raisonnable, il constate qu'aucune suite n'a été réservée à ses conclusions, ou qu'il estime que les mesures prises sont inappropriées ou insuffisantes.

Art. 12

En vue de préparer leurs conclusions d'ordre général, la Chambre des Représentants et le Sénat peuvent se faire communiquer par le Comité permanent P tout dossier d'enquête, selon les modalités et aux conditions qu'ils déterminent et qui visent notamment à préserver le caractère confidentiel des dossiers et à protéger la vie privée des personnes.

Art. 13

Après avoir recueilli l'avis des ministres compétents ou des autorités compétentes, le Comité permanent P décide, dans un délai d'un mois à compter de la demande d'avis, de rendre public tout ou partie de ses rapports et conclusions, selon les modalités qu'il détermine.

Art. 14

Le procureur général et l'auditeur général adressent d'office au président du Comité permanent P copie des jugements et arrêts relatifs aux crimes et délits commis par les membres des services de police.

A la demande du président du Comité permanent P, le procureur général ou l'auditeur général peut fournir copie des actes ou des documents ou les renseignements relatifs aux procédures pénales à

De beslissing wordt gemotiveerd. Zij wordt ter kennis gebracht van de partij die de klacht heeft neergelegd of de aangifte heeft gedaan.

Art. 11

Het Vast Comité P doet verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat in de volgende gevallen :

1° jaarlijks, op de eerste dag van de gewone zitting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat, met een algemeen activiteitenverslag dat, indien nodig, algemene conclusies en voorstellen kan bevatten. Dit verslag wordt overgezonden aan de Voorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat alsmede aan de bevoegde ministers;

2° wanneer door de Kamer van Volksvertegenwoordigers of door de Senaat aan het Vast Comité P een onderzoek werd toevertrouwd;

3° wanneer het vaststelt dat, bij het verstrijken van een termijn die het redelijk acht, geen gevolg werd gegeven aan zijn besluiten of het de genomen maatregelen niet passend of ontoereikend acht.

Art. 12

Teneinde hun besluiten van algemene aard voor te bereiden, kunnen de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat zich door het Vast Comité P elk onderzoeksdossier laten verzenden volgens de regels en onder de voorwaarden die zij bepalen en die er onder meer op gericht zijn de vertrouwelijke aard van de dossiers veilig te stellen en het privé-leven van personen te beschermen.

Art. 13

Het Vast Comité P beslist, na daarover bij de bevoegde ministers of de bevoegde overheden advies te hebben ingewonnen binnen een termijn van één maand na de vraag om advies, of zijn verslagen en besluiten, geheel of gedeeltelijk openbaar worden gemaakt, volgens de regels die het bepaalt.

Art. 14

De procureur-generaal en de auditeur-generaal sturen aan de voorzitter van het Vast Comité P ambtshalve een kopie van de vonnissen en arresten betreffende wanbedrijven of misdaden begaan door de leden van de politiediensten.

Op verzoek van de voorzitter van het Vast Comité P, kan de procureur-generaal of de auditeur-generaal een kopie meedelen van stukken of documenten of van de inlichtingen betreffende strafrechtelijke procedures

charge des membres des services de police pour les crimes ou délits commis dans l'exercice de leurs fonctions.

Toutefois, si l'acte, le document ou le renseignement concerne une instruction judiciaire en cours, il ne peut être communiqué que de l'accord du juge d'instruction.

Les copies sont délivrées sans frais.

Art. 15

Le Comité permanent P exerce son autorité sur le Service d'enquêtes des services de police, lui confie des enquêtes et reçoit des rapports sur toutes les enquêtes qui sont effectuées.

Cependant, lorsqu'ils remplissent une mission de police judiciaire, le chef et les membres du service d'enquêtes des services de police sont soumis à la surveillance du procureur général près la Cour d'appel ou de l'auditeur général près la Cour militaire.

Section 2

Le Service d'enquêtes des services de police

Art. 16

Sur décision du Comité permanent P ou d'initiative, auquel cas il en informe sans délai le président du Comité permanent P, le Service d'enquêtes des services de police, dénommé ci-après « le Service d'enquêtes P », contrôle, par des enquêtes, le fonctionnement des services de police dans les limites de l'article 1er.

Il examine les plaintes et dénonciations des particuliers qui ont été directement concernés par l'intervention d'un service de police. Tout fonctionnaire, toute personne exerçant une fonction publique et tout membre des forces armées directement concerné par des directives, des décisions ou des modalités d'application de celles-ci, ainsi que par des méthodes ou des actions, peut porter plainte ou faire une dénonciation sans devoir demander d'autorisation à ses chefs ou à ses supérieurs hiérarchiques.

D'initiative ou sur réquisition du procureur du Roi, de l'auditeur militaire ou du juge d'instruction compétent, il effectue, en concurrence avec les autres officiers et agents de police judiciaire et même avec un droit de prévention sur ceux-ci, les enquêtes sur les crimes et délits mis à charge des membres des services de police.

Si la personne qui fait une dénonciation le souhaite, son anonymat doit être garanti. Dans ce cas, son identité ne peut être révélée qu'au sein du Service et au Comité permanent P.

ten laste van de leden van de politiediensten voor misdaden of wanbedrijven begaan tijdens de uitoefening van hun ambt.

Indien evenwel het stuk, het document of de inlichting een lopend gerechtelijk onderzoek betreft, kan het of zij slechts worden meegedeeld met het akkoord van de onderzoeksrechter.

De kopies worden kosteloos afgeleverd.

Art. 15

Het Vast Comité P oefent het gezag uit over de Dienst Enquêtes voor de politiediensten, vertrouwt hem onderzoeken toe en ontvangt verslagen over alle onderzoeken die worden uitgevoerd.

Wanneer zij evenwel een opdracht van gerechtelijke politie vervullen, staan het hoofd en de leden van de Dienst Enquêtes voor de politiediensten onder het toezicht van de procureur-generaal bij het Hof van Beroep of de auditeur-generaal bij het Militair Gerechtshof.

Afdeling 2

De Dienst Enquêtes voor de politiediensten

Art. 16

In opdracht van het Vast Comité P of uit eigen beweging, en in dit geval licht hij daarover zonder verwijl de voorzitter van het Vast Comité P in, houdt de Dienst Enquêtes voor de politiediensten, hierna genoemd « de Dienst Enquêtes P », door onderzoeken in te stellen, toezicht op de werking van de politiediensten, rekening houdend met de bij artikel 1 opgelegde beperkingen.

De Dienst onderzoekt de klachten en aangiften van particulieren die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij het optreden van een politiedienst. Elke ambtenaar, elke persoon die een openbaar ambt uitoefent en elk lid van de krijgsmacht die of dat rechtstreeks betrokken is bij richtlijnen, beslissingen of toepassingsregels daarvan, alsmede bij werkwijzen of handelingen, kan klacht indienen of aangifte doen zonder daartoe machtiging te moeten vragen aan zijn chefs of aan zijn hiërarchische meerderen.

Uit eigen beweging of op vordering van de bevoegde procureur des Konings, krijgsauditeur of onderzoeksrechter, stelt de Dienst, samen met de andere officieren en agenten van gerechtelijke politie en zelfs met een recht van voorrang op deze, de onderzoeken in naar de misdaden en wanbedrijven die ten laste worden gelegd van de leden van de politiediensten.

Zo het door de persoon die aangifte doet, wordt gewenst, dient zijn anonimiteit te worden gewaarborgd. Zijn identiteit mag in dit geval alleen bekend gemaakt worden binnen de Dienst en aan het Vast Comité P.

Art. 17

Nul ne peut être nommé chef du Service d'enquêtes P s'il n'a été pendant cinq ans magistrat, membre d'un service de police ou si, comme fonctionnaire, il ne peut faire valoir une expérience utile d'au moins cinq ans dans les fonctions en rapport avec les activités des services de police. Au moment de la nomination, il doit avoir atteint l'âge de 35 ans.

Le chef du Service d'enquêtes P est nommé par le Comité permanent P pour un terme de cinq ans renouvelable une fois.

Avant d'entrer en fonction, le chef du Service d'enquêtes P prête, entre les mains du président du Comité permanent P, le serment prescrit par l'article 2 du décret du 30 juillet 1831.

Il doit connaître les langues française et néerlandaise.

Il conserve ses droits à la promotion et à l'avancement de traitement.

Il peut être révoqué par le Comité permanent P.

Art. 18

Le chef du Service d'enquêtes P dirige celui-ci et y répartit les tâches.

Il est chargé des relations avec le Comité permanent P dont il reçoit les missions et auquel il transmet les rapports.

Il est chargé des relations avec les autorités judiciaires dont il reçoit les réquisitions et auxquelles il transmet les procès-verbaux visés à l'article 22.

Art. 19

Sauf dans les cas prévus aux articles 16, alinéa 3, et 22, le chef du Service d'enquêtes P informe le ministre compétent et l'autorité compétente qu'une enquête est effectuée.

Il transmet un rapport au Comité permanent P, à la fin de chaque mission d'enquête.

Toutefois, dans les cas prévus aux articles 16, alinéa 3, et 22, le rapport se limite aux informations qui sont nécessaires à l'accomplissement par le Comité permanent P de ses missions.

Art. 20

Les membres du Service d'enquêtes P sont nommés et révoqués par le Comité permanent P, sur proposition du chef du Service d'enquêtes P.

Ils sont, pour moitié au moins et pour un terme renouvelable de cinq ans, détachés d'un service de police ou d'une administration, dans laquelle ils ont acquis une expérience d'au moins cinq ans dans des

Art. 17

Niemand kan als hoofd van de Dienst Enquêtes P worden benoemd indien hij niet gedurende vijf jaar magistraat of lid van een politiedienst is geweest of indien hij als ambtenaar geen nuttige ervaring van ten minste vijf jaar kan doen gelden in ambten die in verband staan met de activiteiten van de politiediensten. Op het ogenblik van zijn benoeming, moet hij de volle leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.

Het hoofd van de Dienst Enquêtes P wordt benoemd door het Vast Comité P voor een termijn van vijf jaar die éénmaal vernieuwbaar is.

Alvorens zijn ambt te aanvaarden, legt het hoofd van de Dienst Enquêtes P in handen van de voorzitter van het Vast Comité P de bij artikel 2 van het decreet van 30 juli 1831 voorgeschreven eed af.

Hij moet de Nederlandse en de Franse taal kennen.

Hij behoudt zijn rechten op bevordering en op wederverhoging.

Hij kan door het Vast Comité P worden afgezet.

Art. 18

Het hoofd van de Dienst Enquêtes P leidt die dienst en verdeelt er de taken.

Hij staat in voor de betrekkingen met het Vast Comité P waarvan hij de opdrachten in ontvangst neemt en waaraan hij de verslagen toezendt.

Hij staat in voor de betrekkingen met de gerechtelijke overheden waarvan hij de vorderingen in ontvangst neemt en waaraan hij de in artikel 22 bedoelde processen-verbaal toezendt.

Art. 19

Behoudens de in de artikelen 16, derde lid, en 22 bedoelde gevallen, licht het hoofd van de Dienst Enquêtes P de bevoegde minister en de bevoegde overheid er over in dat een onderzoek wordt ingesteld.

Hij zendt na afloop van elke onderzoeksopdracht een verslag toe aan het Vast Comité P.

In de gevallen bedoeld in artikel 16, derde lid, en 22, beperkt het verslag zich evenwel tot de informatie die nuttig is voor de uitoefening door het Vast Comité P van zijn opdrachten.

Art. 20

De leden van de Dienst Enquêtes P worden, op voordracht van het hoofd van de Dienst Enquêtes P, benoemd en afgezet door het Vast Comité P.

Ten minste de helft van de leden worden, voor een vernieuwbare termijn van vijf jaar, gedetacheerd uit een politiedienst of uit een bestuur waarin zij ten minste vijf jaar ervaring hebben opgedaan in ambten

fonctions en rapport avec les activités des services de police.

Les membres du Service d'enquêtes P prêtent le même serment que le chef du Service.

Ils conservent dans le service ou dans l'administration dont ils sont détachés leurs droits à la promotion et à l'avancement de traitement.

Art. 21

Le chef et les membres du Service d'enquêtes P ont la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur militaire.

Art. 22

Lorsqu'un membre du Service d'enquêtes P a connaissance d'un crime ou d'un délit, il en dresse procès-verbal qui est transmis sur-le-champ, par le chef du Service d'enquêtes P, au procureur du Roi, à l'auditeur militaire, ou, au juge d'instruction, selon le cas.

Le chef du Service d'enquêtes P en informe la personne qui a porté plainte ou qui a fait la dénonciation, ou l'autorité qui a requis le Comité permanent P.

Art. 23

Lorsqu'un membre du Service d'enquêtes P constate, à l'occasion d'une enquête, des faits qui pourraient constituer une faute disciplinaire, le chef du Service d'enquêtes P en donne immédiatement connaissance à l'autorité disciplinaire compétente.

Section 3

Procédures d'investigation

Art. 24

§ 1. Sans préjudice des dispositions légales relatives aux immunités et aux privilèges de juridiction, le Comité permanent P et le Service d'enquêtes P peuvent inviter, afin de l'entendre, toute personne dont ils estiment l'audition nécessaire.

Les membres des services de police peuvent déposer sur des faits couverts par le secret professionnel.

§ 2. Le président du Comité permanent P peut faire citer des membres des services de police par le ministère d'huissiers de justice. Les membres des services de police sont tenus de déposer après avoir

die verband houden met de activiteiten van de politiediensten.

De leden van de Dienst Enquêtes P leggen dezelfde eed af als het hoofd van de Dienst.

Zij behouden in de dienst of het bestuur waaruit zij gedetacheerd zijn hun rechten op bevordering en op weddeverhoging.

Art. 21

Het hoofd en de leden van de Dienst Enquêtes P hebben de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de krijgsauditeur.

Art. 22

Wanneer een lid van de Dienst Enquêtes P kennis heeft van een misdaad of een wanbedrijf, maakt hij daarvan proces-verbaal op dat door het hoofd van de Dienst Enquêtes P onverwijld wordt toegezonden aan de procureur des Konings, aan de krijgsauditeur of aan de onderzoeksrechter, naargelang van het geval.

Het hoofd van de Dienst Enquêtes P stelt de persoon die de klacht heeft ingediend of de aangifte heeft gedaan, of de overheid van wie het verzoek aan het Vast Comité P is uitgegaan, daarvan in kennis.

Art. 23

Wanneer een lid van de Dienst Enquêtes P ter gelegenheid van een onderzoek feiten vaststelt die een tuchtrechtelijke fout zouden kunnen uitmaken, geeft het hoofd van de Dienst Enquêtes P daarvan onverwijld kennis aan de bevoegde tuchtrechtelijke overheid.

Afdeling 3

Onderzoeksprocedures

Art. 24

§ 1. Onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende de onschendbaarheid en de voorrang van rechtsmacht, kunnen het Vast Comité P en de Dienst Enquêtes P elke persoon van wie zij het verhoor noodzakelijk achten, uitnodigen om hem te horen.

De leden van de politiediensten mogen verklaringen afleggen over feiten die worden gedekt door het beroepsgeheim.

§ 2. De voorzitter van het Vast Comité P kan leden van politiediensten dagvaarden door tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder. Deze leden moeten getuigen na de eed te hebben afgelegd die is bepaald

prêté le serment prévu à l'article 934, alinéa 2 du Code judiciaire.

Les membres des services de police sont tenus de révéler au Comité permanent P les secrets dont ils sont dépositaires, à l'exception de ceux qui concernent une information ou une instruction judiciaire en cours.

Si le membre du service de police estime devoir garder le secret dont il est dépositaire parce que sa révélation risquerait de faire courir un danger physique à une personne, la question est soumise au président du Comité permanent P, qui statue.

§ 3. Le Comité permanent P et le Service d'enquêtes P peuvent requérir la collaboration d'interprètes et d'experts. Ils prêtent serment d'après la formule utilisée devant la Cour d'assises. Les indemnités qui leurs sont dues sont réglées conformément au tarif des frais en matières civiles.

§ 4. L'article 9 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires est d'application aux membres des services de police qui sont entendus ou cités par le Comité permanent P à titre de témoins et aux experts et interprètes qui sont requis.

Les procès-verbaux constatant les infractions commises devant le Comité permanent P sont établis par le président ou le vice-président et transmis au procureur général près la Cour d'appel dans le ressort de laquelle elles sont commises.

Les membres des services de police qui refusent de témoigner devant le Comité permanent P et les experts et interprètes qui refusent leur collaboration sont punis d'une peine d'emprisonnement d'un mois à un an.

Art. 25

Les membres du service d'enquêtes P peuvent, dans l'exercice de leurs missions, requérir l'assistance de la force publique.

Art. 26

Tout membre d'un service de police qui constate un crime ou un délit commis par un membre d'un service de police rédige un rapport d'information et le communique dans les quinze jours au chef du Service d'enquêtes P.

Art. 27

Les membres du Service d'enquêtes P font, en tous lieux, les constatations qui s'imposent.

Ils peuvent à tout moment, en présence de leur chef de service ou de son remplaçant et du chef de corps concerné ou de son remplaçant pénétrer dans les lieux

in artikel 934, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

De leden van de politiediensten zijn verplicht geheimen waarvan zij kennis dragen, aan het Vast Comité P bekend te maken, behalve indien ze betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek.

Als het lid van de politiedienst van oordeel is dat hij het geheim waarvan hij kennis draagt, moet bewaren omdat een persoon door de bekendmaking ervan fysiek gevaar zou kunnen lopen, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité P, die uitspraak doet.

§ 3. Het Vast Comité P en de Dienst Enquêtes P kunnen de medewerking van deskundigen en tolken vorderen. Zij leggen de eed af volgens de formule als gebruikt voor het Hof van Assisen. De hen verschuldigde vergoedingen worden uitgekeerd overeenkomstig het tarief van gerechtskosten in burgerlijke zaken.

§ 4. Artikel 9 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek is van toepassing op de leden van de politiediensten die als getuige worden gehoord of gedagvaard door het Vast Comité P en op de deskundigen en tolken die worden gevorderd.

De processen-verbaal die de inbreuken begaan voor het Vast Comité P vaststellen, worden opgemaakt door de voorzitter of de ondervoorzitter en overgezonden aan de procureur-generaal bij het Hof van Beroep in wiens ambtsgebied ze zijn begaan.

De leden van de politiediensten, die weigeren te getuigen voor het Vast Comité P en de deskundigen en de tolken die weigeren hun medewerking te verlenen, worden gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar.

Art. 25

De leden van de Dienst Enquêtes P kunnen, voor het uitoefenen van hun opdrachten, de bijstand vorderen van de openbare macht.

Art. 26

Elk lid van een politiedienst dat een misdaad of een wanbedrijf gepleegd door een lid van een politiedienst vaststelt, stelt daarover een informatief verslag op en bezorgt dat binnen vijftien dagen aan het hoofd van de Dienst Enquêtes P.

Art. 27

De leden van de Dienst Enquêtes P doen, waar ook, alle nuttige vaststellingen.

Zij mogen te allen tijde, in aanwezigheid van hun diensthoofd of zijn plaatsvervanger en van de betrokken korpschef of zijn plaatsvervanger, de plaatsen

dans lesquels des membres d'un service de police exercent leur fonction, afin d'y faire des constatations matérielles. Ils peuvent saisir dans ces lieux tous objets et documents utiles pour leur enquête, à l'exception de ceux qui concernent une information ou une instruction judiciaire en cours. Si le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie risquerait de faire courir un danger physique à une personne, la question est soumise au président du Comité permanent P, qui statue. Les objets et documents saisis sont mentionnés dans un registre spécial tenu à cet effet.

CHAPITRE III

Contrôle des services de renseignements

Section 1ère

Comité permanent de contrôle des services de renseignements

Sous-section 1ère

Composition

Art. 28

Le Comité permanent de contrôle des services de renseignements, ci-après dénommé : « le Comité permanent R », se compose de cinq membres effectifs dont un président et un vice-président et de cinq membres suppléants, tous nommés alternativement par la Chambre des Représentants et par le Sénat, qui peuvent les révoquer. Les premières nominations sont faites par le Sénat.

Le Comité permanent R est assisté d'un greffier.

Au moment de leur nomination, les membres et leurs suppléants doivent remplir les conditions suivantes :

- 1° être belge;
- 2° jouir des droits civils et politiques;
- 3° avoir atteint l'âge de 35 ans;
- 4° avoir leur domicile en Belgique;
- 5° avoir une expérience d'au moins dix ans dans des fonctions judiciaires, administratives ou scientifiques en rapport avec les activités des services de police ou de renseignements.

Les membres et leurs suppléants ne peuvent occuper aucun mandat public conféré par élection. Ils ne peuvent exercer d'emploi ou d'activité public ou privé qui pourrait mettre en péril l'indépendance ou la dignité de la fonction. Ils ne peuvent être membres ni du Comité permanent de contrôle des services de police, ni d'un service de police, ni d'un service de renseignements.

Parmi les membres et leurs suppléants doivent figurer au moins un magistrat et une personne possédant

betreden waar leden van politiediensten hun functie uitoefenen, teneinde er materiële vaststellingen te doen. Zij kunnen in deze plaatsen alle voorwerpen en documenten die nuttig zijn voor hun onderzoek in beslag nemen, behalve indien ze betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek. Indien de korpschef of zijn plaatsvervanger van oordeel is dat door het beslag een persoon fysiek gevaar zou kunnen lopen, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité P, die uitspraak doet. De voorwerpen en documenten worden vermeld in een daartoe speciaal bij te houden register.

HOOFDSTUK III

Toezicht op de inlichtingendiensten

Afdeling 1

Het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten

Onderafdeling 1

Samenstelling

Art. 28

Het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, hierna het Vast Comité I genoemd, is samengesteld uit vijf vaste leden waaronder een voorzitter en een ondervoorzitter, en uit vijf plaatsvervangende leden, allen afwisselend benoemd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en door de Senaat, die hen ook kunnen afzetten. De eerste benoemingen worden verricht door de Senaat.

Het Vast Comité I wordt bijgestaan door een griffier.

Op het ogenblik van hun benoeming moeten de leden en hun plaatsvervangers de volgende voorwaarden vervullen :

- 1° Belg zijn;
- 2° het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;
- 3° de volle leeftijd van 35 jaar hebben bereikt;
- 4° hun woonplaats in België hebben;
- 5° een ervaring hebben van ten minste tien jaar in gerechtelijke, administratieve of wetenschappelijke functies die verband houden met de werking van de politie- of inlichtingendiensten.

De leden en hun plaatsvervangers mogen geen bij verkiezing verleend openbaar mandaat uitoefenen. Zij mogen geen openbare of particuliere betrekking of activiteit uitoefenen die de onafhankelijkheid of de waardigheid van het ambt in gevaar zou kunnen brengen. Zij mogen geen lid zijn van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, van een politiedienst of van een inlichtingendienst.

Onder de leden en hun plaatsvervangers moet er ten minste een magistraat zijn en een persoon die over

l'expérience requise dans des fonctions scientifiques ou administratives.

Art. 29

Le greffier est nommé alternativement par la Chambre des Représentants et par le Sénat qui peuvent le révoquer. Le Sénat procède à la première nomination. Au moment de sa nomination, le greffier doit remplir les conditions suivantes :

- 1° être Belge;
- 2° jouir des droits civils et politiques;
- 3° connaître les langues française et néerlandaise;
- 4° avoir atteint l'âge de 30 ans;
- 5° avoir son domicile en Belgique;
- 6° être titulaire d'un diplôme de licencié en droit;
- 7° avoir une expérience utile d'au moins deux ans.

Art. 30

Les membres du Comité permanent R et leurs suppléants sont nommés pour un terme renouvelable de cinq ans : le terme des membres effectifs n'est renouvelable qu'une seule fois. A l'issue de ce terme, les membres continuent à exercer leurs fonctions jusqu'à la nomination de leur remplaçant.

La première nomination de trois des cinq membres et de leur suppléant est faite pour un terme de sept ans renouvelable pour un terme de cinq ans.

Le mandat qu'un membre cesse d'exercer est achevé par son suppléant. En cas de vacance d'une place de membre suppléant, la Chambre des Représentants ou le Sénat, suivant le cas, procède sans délai à la nomination d'un nouveau membre suppléant.

Sous-section 2

Définitions

Art. 31

Pour l'application du présent chapitre, on entend par « les ministres compétents » :

- 1° le ministre qui a la Défense nationale dans ses attributions, pour le Service général de la sécurité et du renseignement;
- 2° le ministre qui a la Justice dans ses attributions, pour l'Administration de la Sûreté de l'Etat;
- 3° le ministre qui a un service visé à l'article 3, 2°, in fine dans ses attributions.

de vereiste ervaring beschikt in wetenschappelijke of administratieve functies.

Art. 29

De griffier wordt afwisselend door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en door de Senaat benoemd die hem kunnen afzetten. De eerste benoeming wordt verricht door de Senaat. De griffier moet op het ogenblik van zijn benoeming aan de volgende voorwaarden voldoen :

- 1° Belg zijn;
- 2° het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;
- 3° de Nederlandse en de Franse taal kennen;
- 4° de volle leeftijd van 30 jaar hebben bereikt;
- 5° zijn woonplaats in België hebben;
- 6° houder zijn van een diploma van licentiaat in de rechten;
- 7° een nuttige ervaring van ten minste twee jaar hebben.

Art. 30

De leden van het Vast Comité I en hun plaatsvervangers worden benoemd voor een vernieuwbare termijn van vijf jaar. De termijn van de vaste leden is slechts éénmaal vernieuwbaar. Na afloop van die termijn blijven de leden hun functie uitoefenen tot er een opvolger is benoemd.

De eerste benoeming van drie van de vijf leden en van hun plaatsvervangers gebeurt voor een termijn van zeven jaar, die kan worden vernieuwd voor een termijn van vijf jaar.

Het mandaat waarvan de uitoefening door een lid wordt beëindigd, wordt voltooid door zijn plaatsvervanger. Bij het openvallen van een plaatsvervangend lid gaat de Kamer van Volksvertegenwoordigers of de Senaat, naargelang van het geval, onverwijld over tot de benoeming van een nieuw plaatsvervangend lid.

Onderafdeling 2

Definities

Art. 31

In dit hoofdstuk wordt onder « de bevoegde ministers » verstaan :

- 1° de minister tot wiens bevoegdheid Landsverdediging behoort, voor de Algemene Dienst Inlichting en Veiligheid;
- 2° de minister tot wiens bevoegdheid Justitie behoort, voor het bestuur van de Veiligheid van de Staat;
- 3° de minister tot wiens bevoegdheid een dienst bedoeld in artikel 3, 2°, in fine behoort.

Sous-section 3*Missions***Art. 32**

Le Comité permanent R agit soit d'initiative soit à la demande de la Chambre des Représentants, du Sénat, ou du ministre compétent.

Art. 33

Le Comité permanent R enquête sur les activités et les méthodes des services de renseignements, sur leurs règlements et directives internes, ainsi que sur tous les documents réglant le comportement des membres des services de renseignements.

Les services de renseignements transmettent d'initiative au Comité permanent R les règlements et directives internes ainsi que tous les documents réglant le comportement des membres de ces services. Le Comité permanent R et le Service d'enquêtes des services de renseignements ont le droit de se faire communiquer les textes qu'ils estiment nécessaires à l'accomplissement de leur mission.

Le Comité permanent R remet au ministre compétent un rapport relatif à chaque mission d'enquête, ainsi qu'à la Chambre des Représentants et au Sénat. Ce rapport est confidentiel jusqu'à sa communication à la Chambre des Représentants et au Sénat conformément à l'article 35.

Ce rapport comprend des conclusions qui portent sur les textes, les activités ou les méthodes qui seraient de nature à mettre en péril les objectifs visés à l'article 1er.

Le ministre compétent peut, à propos des rapports d'enquête, organiser un échange de vues avec le Comité permanent R. Celui-ci peut proposer lui-même qu'un tel échange de vues soit organisé.

Le ministre compétent informe dans un délai raisonnable le Comité permanent R de la suite qu'il réserve à ses conclusions.

Art. 34

Sous réserve de l'article 46, le Comité permanent R peut décider de ne pas donner suite à une plainte ou à une dénonciation manifestement non fondée. Il peut déléguer ce pouvoir au chef du Service d'enquêtes des services de renseignements.

La décision est motivée. Elle est notifiée à la partie qui a déposé la plainte ou fait la dénonciation.

Onderafdeling 3*Opdrachten***Art. 32**

Het Vast Comité I treedt op ofwel uit eigen beweging, ofwel op verzoek van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, van de Senaat of van de bevoegde minister.

Art. 33

Het Vast Comité I stelt onderzoeken in naar de activiteiten en de werkwijzen van de inlichtingendiensten, naar hun interne reglementen en richtlijnen alsmede naar alle documenten die de handelwijze van de leden van de inlichtingendiensten regelen.

De inlichtingendiensten bezorgen uit eigen beweging aan het Vast Comité I de interne reglementen en richtlijnen, alsook alle documenten die de handelwijze van de leden van die diensten regelen. Het Vast Comité I en de Dienst Enquêtes voor de inlichtingendiensten zijn ertoe gerechtigd alle teksten die zij noodzakelijk achten voor het vervullen van hun opdracht, te laten overleggen.

Het Vast Comité I bezorgt aan de bevoegde minister een verslag betreffende elke opdracht, alsmede aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat. Dit verslag is vertrouwelijk tot bij de mededeling aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat, overeenkomstig artikel 35.

In dat verslag staan de conclusies over de teksten, de activiteiten of de werkwijzen die de in artikel 1 vermelde doelstellingen in het gedrang zouden kunnen brengen.

De bevoegde minister kan, over de onderzoeksverslagen, een gedachtenwisseling beleggen met het Vast Comité I. Dit Comité kan zelf voorstellen dat een dergelijke gedachtenwisseling wordt belegd.

De bevoegde minister licht binnen een redelijke termijn het Vast Comité I in over het gevolg dat hij geeft aan zijn besluiten.

Art. 34

Onder voorbehoud van artikel 46, kan het Vast Comité I besluiten geen gevolg te verlenen aan een klacht of een aangifte die kennelijk niet gegrond is. Het kan die bevoegdheid overdragen aan het hoofd van de Dienst Enquêtes voor de inlichtingendiensten.

De beslissing wordt gemotiveerd. Zij wordt ter kennis gebracht van de partij die de klacht heeft neergelegd of de aangifte heeft gedaan.

Art. 35

Le Comité permanent R fait rapport à la Chambre des Représentants et au Sénat dans les cas suivants :

1° annuellement, le premier jour de la session ordinaire de la Chambre des Représentants et du Sénat, par un rapport général d'activités qui comprend, s'il échet, des conclusions et des propositions d'ordre général. Le rapport est remis aux Présidents de la Chambre des Représentants et du Sénat ainsi qu'aux ministres compétents;

2° lorsque la Chambre des Représentants ou le Sénat lui a confié une enquête;

3° lorsqu'au terme d'un délai qu'il estime raisonnable, il constate qu'aucune suite n'a été réservée à ses conclusions, ou qu'il estime que les mesures prises sont inappropriées ou insuffisantes.

Art. 36

En vue de préparer leurs conclusions d'ordre général, la Chambre des Représentants et le Sénat peuvent se faire communiquer par le Comité permanent R tout dossier d'enquête, selon les modalités et aux conditions qu'ils déterminent et qui visent notamment à préserver le caractère confidentiel des dossiers et à protéger la vie privée des personnes.

Art. 37

Après avoir recueilli l'avis des ministres compétents, le Comité permanent R décide, dans un délai d'un mois à compter de la demande d'avis, de rendre public tout ou partie de ses rapports et conclusions, selon les modalités qu'il détermine.

Art. 38

Le procureur général et l'auditeur général adressent d'office au président du Comité permanent R copie des jugements et arrêts relatifs aux crimes et délits commis par les membres des services de renseignements.

A la demande du président du Comité permanent R, le procureur général ou l'auditeur général peut fournir copie des actes ou des documents ou les renseignements relatifs aux procédures pénales à charge des membres des services de renseignements pour les crimes ou délits commis dans l'exercice de leurs fonctions.

Art. 35

Het Vast Comité I doet verslag aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat in de volgende gevallen :

1° jaarlijks, op de eerste dag van de gewone zitting van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat, met een algemeen activiteitenverslag dat, indien nodig, algemene conclusies en voorstellen kan bevatten. Dit verslag wordt overgezonden aan de Voorzitters van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en van de Senaat alsmede aan de bevoegde ministers;

2° wanneer door de Kamer van Volksvertegenwoordigers of door de Senaat aan het Vast Comité I een onderzoek werd toevertrouwd.

3° wanneer het vaststelt dat, bij het verstrijken van een termijn die het redelijk acht, geen gevolg werd gegeven aan zijn besluiten of het de genomen maatregelen niet passend of ontoereikend acht.

Art. 36

Teneinde hun besluiten van algemene aard voor te bereiden, kunnen de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat zich door het Vast Comité I elk onderzoeksdossier laten verzenden volgens de regels en onder de voorwaarden die zij bepalen en die er onder meer op gericht zijn de vertrouwelijke aard van de dossiers veilig te stellen en het privé-leven van personen te beschermen.

Art. 37

Het Vast Comité I beslist, na daarover bij de bevoegde ministers advies te hebben ingewonnen, binnen een termijn van één maand na de vraag om advies, of zijn verslagen en besluiten, geheel of gedeeltelijk openbaar worden gemaakt, volgens de regels die het bepaalt.

Art. 38

De procureur-generaal en de auditeur-generaal sturen aan de voorzitter van het Vast Comité I ambtshalve een kopie van de vonnissen en arresten betreffende misdaden of wanbedrijven begaan door de leden van de inlichtingendiensten.

Op verzoek van de voorzitter van het Vast Comité I, kan de procureur-generaal of de auditeur-generaal een kopie meedelen van stukken of documenten of van de inlichtingen betreffende de strafrechtelijke procedures ten laste van de leden van de inlichtingendiensten voor misdaden of wanbedrijven begaan tijdens de uitoefening van hun ambt.

Toutefois, si l'acte, le document ou le renseignement concerne une instruction en cours, il ne peut être communiqué que de l'accord du juge d'instruction.

Les copies sont délivrées sans frais.

Art. 39

Le Comité permanent R exerce son autorité sur le Service d'enquêtes des services de renseignements, lui confie des enquêtes et reçoit des rapports sur toutes les enquêtes qui sont effectuées.

Cependant, lorsqu'ils remplissent une mission de police judiciaire, le chef et les membres du Service d'enquêtes des services de renseignements sont soumis à la surveillance du procureur général près la Cour d'appel ou de l'auditeur général près la Cour militaire.

Section 2

Le Service d'enquêtes des services de renseignements

Art. 40

Sur décision du Comité permanent R ou d'initiative, auquel cas il en informe sans délai le président du Comité permanent R, le Service d'enquêtes des services de renseignements, dénommé ci-après « le Service d'enquêtes R », contrôle, par des enquêtes, le fonctionnement des services de renseignements dans les limites de l'article 1er.

Il examine les plaintes et dénonciations des particuliers qui ont été directement concernés par l'intervention d'un service de renseignements. Tout fonctionnaire, toute personne exerçant une fonction publique et tout membre des forces armées directement concerné par des directives, des décisions ou des modalités d'application de celles-ci, ainsi que par des méthodes ou des actions, peut porter plainte ou faire une dénonciation sans devoir demander d'autorisation à ses chefs ou à ses supérieurs hiérarchiques.

D'initiative ou sur réquisition du procureur du Roi, de l'auditeur militaire ou du juge d'instruction compétent, il effectue, en concurrence avec les autres officiers et agents de police judiciaire et même avec un droit de prévention sur ceux-ci, les enquêtes sur les crimes et délits à charge des membres des services de renseignements.

Si la personne qui fait une dénonciation le souhaite, son anonymat doit être garanti. Dans ce cas, son identité ne peut être révélée qu'au sein du Service et au Comité permanent R.

Indien evenwel het stuk, het document of de inlichting een lopend gerechtelijk onderzoek betreft, kan het of zij slechts worden meegedeeld met het akkoord van de onderzoeksrechter.

De kopies worden kosteloos afgeleverd.

Art. 39

Het Vast Comité I oefent het gezag uit over de Dienst Enquêtes voor de inlichtingendiensten, vertrouwt haar onderzoeken toe en ontvangt een verslag over alle onderzoeken die worden uitgevoerd.

Wanneer zij evenwel een opdracht van gerechtelijke politie vervullen, staan het hoofd en de leden van de Dienst Enquêtes voor de inlichtingendiensten onder het toezicht van de procureur-generaal bij het Hof van Beroep of de auditeur-generaal bij het Militair Gerechtshof.

Afdeling 2

De Dienst Enquêtes voor de inlichtingendiensten

Art. 40

In opdracht van het Vast Comité I of uit eigen beweging, en in dit geval licht hij daarover zonder verwijl de voorzitter van het Vast Comité I in, houdt de Dienst Enquêtes voor de inlichtingendiensten, hierna genoemd « de Dienst Enquêtes I », door onderzoeken in te stellen, toezicht op de werking van de inlichtingendiensten, rekening houdend met de bij artikel 1 opgelegde beperkingen.

De Dienst onderzoekt de klachten en aangiften van particulieren die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij het optreden van een inlichtingendienst. Elke ambtenaar, elke persoon die een openbaar ambt uitoefent en elk lid van de krijgsmacht die of dat rechtstreeks betrokken is bij richtlijnen, beslissingen of toepassingsregels daarvan, alsmede bij werkwijzen of handelingen, kan klacht indienen of aangifte doen zonder daartoe machtiging te moeten vragen aan zijn chefs of aan zijn hiërarchische meerderen.

Uit eigen beweging of op vordering van de bevoegde procureur des Konings, krijgsauditeur of onderzoeksrechter, stelt de Dienst, samen met de andere officieren en agenten van gerechtelijke politie en zelfs met een recht van voorrang op deze, de onderzoeken in naar de misdaden en wanbedrijven die ten laste worden gelegd van de leden van de inlichtingendiensten.

Zo het door de persoon die aangifte doet, wordt gewenst, dient zijn anonimiteit te worden gewaarborgd. Zijn identiteit mag in dit geval alleen bekend gemaakt worden binnen de Dienst en aan het Vast Comité I.

Art. 41

Nul ne peut être nommé chef du Service d'enquêtes R s'il n'a été pendant cinq ans magistrat, membre d'un service de renseignements ou de police ou si, comme fonctionnaire, il ne peut faire valoir une expérience utile d'au moins cinq ans dans des fonctions en rapport avec les activités des services de police ou de renseignements. Au moment de la nomination, il doit avoir atteint l'âge de 35 ans.

Le chef du Service d'enquêtes R est nommé par le Comité permanent R pour un terme de cinq ans renouvelable une fois.

Avant d'entrer en fonction, le chef du Service d'enquête R prête, entre les mains du président du Comité permanent R, le serment prescrit par l'article 2 du décret du 30 juillet 1831.

Il doit connaître les langues française et néerlandaise.

Il conserve ses droits à la promotion et à l'avancement de traitement.

Il peut être révoqué par le Comité permanent R.

Art. 42

Le chef du Service d'enquêtes R dirige celui-ci et y répartit les tâches.

Il est chargé des relations avec le Comité permanent R dont il reçoit les missions et auquel il transmet les rapports.

Il est chargé des relations avec les autorités judiciaires dont il reçoit les réquisitions et auxquelles il transmet les procès-verbaux visés à l'article 46.

Art. 43

Sauf dans les cas prévus aux articles 40, alinéa 3, et 46, le chef du Service d'enquêtes R informe le ministre compétent qu'une enquête est effectuée.

Il transmet un rapport au Comité permanent R, à la fin de chaque mission d'enquête.

Toutefois, dans les cas prévus aux articles 40, alinéa 3, et 46, le rapport se limite aux informations qui sont nécessaires à l'accomplissement par le Comité permanent R de ses missions.

Art. 44

Les membres du Service d'enquêtes R sont nommés et révoqués par le Comité permanent R, sur proposition du chef du Service d'enquêtes R.

Ils sont, pour moitié au moins et pour un terme renouvelable de cinq ans, détachés d'un service de police ou de renseignements ou d'une administration,

Art. 41

Niemand kan als hoofd van de Dienst Enquêtes I worden benoemd indien hij niet gedurende vijf jaar magistraat of lid van een inlichtingen- of politiedienst is geweest of indien hij als ambtenaar geen nuttige ervaring van ten minste vijf jaar kan doen gelden in ambten die in verband staan met de activiteiten van de politie- of inlichtingendiensten. Op het ogenblik van zijn benoeming, moet hij de volle leeftijd van 35 jaar hebben bereikt.

Het hoofd van de Dienst Enquêtes I wordt benoemd door het Vast Comité I voor een termijn van vijf jaar die éénmaal vernieuwbaar is.

Alvorens zijn ambt te aanvaarden, legt het hoofd van de Dienst Enquêtes I in handen van de voorzitter van het Vast Comité I de bij artikel 2 van het decreet van 30 juli 1831 voorgescreven eed af.

Hij moet de Nederlandse en de Franse taal kennen.

Hij behoudt zijn rechten op bevordering en op wedeverhoging.

Hij kan door het Vast Comité I worden afgezet.

Art. 42

Het hoofd van de Dienst Enquêtes I leidt die dienst en verdeelt er de taken.

Hij staat in voor de betrekkingen met het Vast Comité I waarvan hij de opdrachten in ontvangst neemt en waaraan hij de verslagen toezendt.

Hij staat in voor de betrekkingen met de gerechtelijke overheden waarvan hij de vorderingen in ontvangst neemt en waaraan hij de in artikel 46 bedoelde processen-verbaal toezendt.

Art. 43

Behoudens de in de artikelen 40, derde lid en 46 bedoelde gevallen, licht het hoofd van de Dienst Enquêtes I de bevoegde Minister er over in dat een onderzoek wordt ingesteld.

Hij zendt na afloop van elke onderzoeksopdracht een verslag toe aan het Vast Comité I.

In de gevallen bedoeld in artikel 40, derde lid en 46, beperkt het verslag zich evenwel tot de informatie die nuttig is voor de uitoefening door het Vast Comité I van zijn opdrachten.

Art. 44

De leden van de Dienst Enquêtes I worden, op voordracht van het hoofd van de Dienst Enquêtes I, benoemd en afgezet door het Vast Comité I.

Ten minste de helft van de leden worden voor een vernieuwbare termijn van vijf jaar, gedetacheerd uit een politie- of inlichtingendienst of uit een bestuur

dans laquelle ils ont acquis une expérience d'au moins cinq ans dans des fonctions en rapport avec les activités des services de police ou de renseignements.

Les membres du Service d'enquêtes R prêtent le même serment que le chef du Service.

Ils conservent dans le service ou dans l'administration dont ils sont détachés leurs droits à la promotion et à l'avancement de traitement.

Art. 45

Le chef et les membres du Service d'enquêtes R ont la qualité d'officier de police judiciaire, auxiliaire du procureur du Roi et de l'auditeur militaire.

Art. 46

Lorsqu'un membre du Service d'enquêtes R a connaissance d'un crime ou d'un délit, il en dresse procès-verbal qui est transmis sur-le-champ, par le chef du Service d'enquêtes R, au procureur du Roi, à l'auditeur militaire ou au juge d'instruction, selon le cas.

Le chef du Service d'enquêtes R en informe la personne qui a porté plainte ou qui a fait la dénonciation, ou l'autorité qui a requis le Comité permanent R.

Art. 47

Lorsqu'un membre du Service d'enquêtes R constate, à l'occasion d'une enquête, des faits qui pourraient constituer une faute disciplinaire, le chef du Service d'enquêtes R en donne immédiatement connaissance à l'autorité disciplinaire compétente.

Section 3

Procédures d'investigation

Art. 48

§ 1er. Sans préjudice des dispositions légales relatives aux immunités et aux privilèges de juridiction, le Comité Permanent R et le Service d'enquêtes R peuvent inviter, afin de l'entendre, toute personne dont ils estiment l'audition nécessaire.

Les membres des services de renseignements peuvent déposer sur des faits couverts par le secret professionnel.

§ 2. Le président du Comité permanent R peut faire citer des membres des services de renseignements par le ministère d'huissiers de justice. Les membres

waarin zij ten minste vijf jaar ervaring hebben opgedaan in ambten die verband houden met de activiteiten van de politie- of inlichtingendiensten.

De leden van de Dienst Enquêtes I leggen dezelfde eed af als het hoofd van de Dienst.

Zij behouden in de dienst of het bestuur waaruit zij gedetacheerd zijn hun rechten op bevordering en op weddeverhoging.

Art. 45

Het hoofd en de leden van de Dienst Enquêtes I hebben de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie, hulpofficier van de procureur des Konings en van de krijgsauditeur.

Art. 46

Wanneer een lid van de Dienst Enquêtes I kennis heeft van een misdaad of van een wanbedrijf, maakt hij daarvan proces-verbaal op dat door het hoofd van de Dienst Enquêtes I onverwijld wordt toegezonden aan de procureur des Konings, aan de krijgsauditeur of aan de onderzoeksrechter, naargelang van het geval.

Het hoofd van de Dienst Enquêtes I stelt de persoon die de klacht heeft ingediend of de aangifte heeft gedaan, of de overheid van wie het verzoek aan het Vast Comité I is uitgegaan, daarvan in kennis.

Art. 47

Wanneer een lid van de Dienst Enquêtes I ter gelegenheid van een onderzoek feiten vaststelt die een tuchtrechtelijke fout zouden kunnen uitmaken, geeft het hoofd van de Dienst Enquêtes I daarvan onverwijld kennis aan de bevoegde tuchtrechtelijke overheid.

Afdeling 3

Onderzoeksprocedures

Art. 48

§ 1. Onverminderd de wettelijke bepalingen betreffende de onschendbaarheid en de voorrang van rechtsmacht, kunnen het Vast Comité I en de Dienst Enquêtes I elke persoon van wie zij het verhoor noodzakelijk achten, uitnodigen om hem te horen.

De leden van de inlichtingendiensten die worden gehoord mogen verklaringen afleggen over feiten die worden gedekt door het beroepsgeheim.

§ 2. De voorzitter van het Vast Comité I kan leden van inlichtingendiensten doen dagvaarden door tussenkomst van een gerechtsdeurwaarder. Deze leden

des services de renseignements sont tenus de déposer après avoir prêté le serment prévu à l'article 934, alinéa 2, du Code judiciaire.

Les membres des services de renseignements sont tenus de révéler au Comité permanent R les secrets dont ils sont dépositaires, à l'exception de ceux qui concernent une information ou une instruction judiciaire en cours.

Si le membre du service de renseignements estime devoir garder le secret dont il est dépositaire parce que sa révélation risquerait de faire courir un danger physique à une personne, la question est soumise au président du Comité permanent R, qui statue.

§ 3. Le Comité permanent R et le Service d'enquêtes R peuvent requérir la collaboration d'experts et d'interprètes. Ils prêtent serment d'après la formule utilisée devant la Cour d'assises. Les indemnités qui leur sont dues sont réglées conformément au tarif des frais en matières civiles.

§ 4. L'article 9 de la loi du 3 mai 1880 sur les enquêtes parlementaires, est d'application aux membres des services de renseignements qui sont entendus ou cités à titre de témoins par le Comité permanent R, et aux experts et interprètes qui sont requis.

Les procès-verbaux constatant ces infractions devant le Comité permanent R sont établis par le président ou le vice-président et transmis au procureur général près la Cour d'appel dans le ressort de laquelle elles sont commises.

Les membres des services de renseignements qui refusent de témoigner devant le Comité permanent R et les experts et interprètes qui refusent leur collaboration sont punis d'une peine d'emprisonnement d'un mois à un an.

Art. 49

Les membres du Service d'enquêtes R peuvent, dans l'exercice de leurs missions, requérir l'assistance de la force publique.

Art. 50

Tout membre d'un service de police qui constate un crime ou un délit commis par un membre d'un service de police rédige un rapport d'information et le communique dans les quinze jours au chef du Service d'enquêtes R.

Art. 51

Les membres du Service d'enquêtes R font, en tous lieux, les constatations qui s'imposent.

Ils peuvent à tout moment, en présence de leur chef de service ou de son remplaçant et du chef de corps

moeten getuigen na de eed te hebben afgelegd die is bepaald in artikel 934, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek.

De leden van de inlichtingendiensten zijn verplicht geheimen waarvan zij kennis dragen, aan het Vast Comité I bekend te maken, behalve indien ze betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek.

Als het lid van de inlichtingendienst van oordeel is dat hij het geheim waarvan hij kennis draagt, moet bewaren omdat een persoon door de bekendmaking ervan fysiek gevaar zou kunnen lopen, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité I, die uitspraak doet.

§ 3. Het Vast Comité I en de Dienst Enquêtes I kunnen de medewerking van deskundigen en tolken vorderen. Zij leggen de eed af volgens dezelfde formule als gebruikt voor het Hof van Assisen. De hen verschuldigde vergoedingen worden uitgekeerd overeenkomstig het tarief van gerechtskosten in burgerlijke zaken.

§ 4. Artikel 9 van de wet van 3 mei 1880 op het parlementair onderzoek is van toepassing op de leden van de inlichtingendiensten die als getuige worden gehoord of door het Vast Comité I gedagvaard, en op de deskundigen en tolken die worden gevorderd.

De processen-verbaal die de inbreuken voor het Vast Comité I vaststellen, worden opgemaakt door de voorzitter of de ondervoorzitter en overgezonden aan de procureur-generaal bij het Hof van Beroep in wiens ambtsgebied ze zijn begaan.

De leden van de inlichtingendiensten, die weigeren te getuigen voor het Vast Comité I en de deskundigen en de tolken die weigeren hun medewerking te verlenen, worden gestraft met een gevangenisstraf van één maand tot één jaar.

Art. 49

De leden van de Dienst Enquêtes I kunnen, voor het uitoefenen van hun opdrachten, de bijstand vorderen van de openbare macht.

Art. 50

Elk lid van een politiedienst dat een misdaad of wanbedrijf gepleegd door een lid van een inlichtingendienst vaststelt, maakt daarover een informatief verslag op en bezorgt dat binnen vijftien dagen aan het hoofd van de Dienst Enquêtes I.

Art. 51

De leden van de Dienst Enquêtes I doen, waar ook, alle nuttige vaststellingen.

Zij mogen te allen tijde, in aanwezigheid van hun diensthoofd of zijn plaatsvervanger en van de betrok-

concerné ou de son remplaçant pénétrer dans les lieux dans lesquels des membres d'un service de renseignements exercent leur fonction, afin d'y faire des constatations matérielles. Ils peuvent saisir dans ces lieux tous objets et documents utiles pour leur enquête, à l'exception de ceux qui concernent une information ou une instruction judiciaire en cours. Si le chef de corps ou son remplaçant estime que la saisie risquerait de faire courir un danger physique à une personne, la question est soumise au président du Comité permanent R, qui statue. Les objets et documents saisis sont mentionnés dans un registre spécial tenu à cet effet.

CHAPITRE IV

Réunions communes des Comités permanents des services de police et des services de renseignements

Art. 52

Les Comités permanents échangent des informations concernant leurs activités et se transmettent les rapports et conclusions prévus aux articles 9, 11, 33 et 35.

Ils tiennent au moins deux fois l'an des réunions communes à l'occasion desquelles des informations complémentaires peuvent être échangées.

Art. 53

Lors de leurs réunions communes, les Comités permanents exercent conjointement leurs missions déterminées aux articles 9, 11, 33 et 35 :

1° à l'égard des services publics qui exercent tant des missions de police que des missions de renseignements;

2° pour ce qui concerne la répartition des missions et la coordination du fonctionnement entre, d'une part, les services de police et, d'autre part, les services de renseignements;

3° pour toute question qui leur est soumise soit par une requête commune émanant des ministres qui ont l'Intérieur, la Justice et la Défense nationale dans leurs attributions respectives, soit une requête de la Chambre des Représentants ou du Sénat;

4° pour toute question que chaque Comité permanent estime ne pas relever de ses compétences exclusives;

5° pour toute question qui est considérée par un Comité permanent comme suffisamment importante pour rendre nécessaire une réunion commune.

Un rapport est rédigé conjointement par les Comités permanents lors de chaque réunion commune. Ce rapport peut comporter des avis et des recommandations. Il fait l'objet des transmissions prévues aux articles 9, 11, 33 et 35.

ken korpschef of zijn plaatsvervanger, de plaatsen betreden waar leden van inlichtingendiensten hun functie uitoefenen, teneinde er materiële vaststellingen te doen. Zij kunnen in deze plaatsen alle voorwerpen en documenten die nuttig zijn voor hun onderzoek in beslag nemen, behalve indien ze betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek. Indien de korpschef of zijn plaatsvervanger van oordeel is dat door het beslag een persoon fysiek gevaar zou kunnen lopen, wordt de kwestie voorgelegd aan de voorzitter van het Vast Comité I, die uitspraak doet. De voorwerpen en documenten worden vermeld in een daartoe speciaal bij te houden register.

HOOFDSTUK IV

Gezamenlijke vergaderingen van de Vaste Comités van toezicht op de politie- en inlichtingendiensten

Art. 52

De Vaste Comités verstrekken elkaar informatie over hun activiteiten en zenden elkaar de verslagen en besluiten bedoeld in de artikelen 9, 11, 33 en 35 toe.

Ze houden ten minste twee keer per jaar gezamenlijke vergaderingen, waarop nadere informatie kan worden uitgewisseld.

Art. 53

Tijdens hun gezamenlijke vergaderingen oefenen de Vaste Comités samen de opdrachten uit die zijn bepaald in de artikelen 9, 11, 33 en 35 :

1° ten aanzien van openbare diensten die zowel politie- als inlichtingsopdrachten vervullen;

2° wat betreft de taakverdeling en de coördinatie van de werking tussen enerzijds de politiediensten en anderzijds de inlichtingendiensten;

3° voor elke aangelegenheid die hen wordt voorgelegd ofwel op gezamenlijk verzoek van de ministers tot wier respectieve bevoegdheden Binnenlandse Zaken, Justitie en Landsverdediging behoren, ofwel op verzoek van de Kamer van Volksvertegenwoordigers of van de Senaat;

4° voor elke aangelegenheid waarvan elk Vast Comité meent dat ze niet uitsluitend tot zijn bevoegdheid behoort;

5° voor elke aangelegenheid die door een Vast Comité voldoende belangrijk wordt geacht om een gezamenlijke vergadering noodzakelijk te maken.

Tijdens elke gezamenlijke vergadering wordt door de Vaste Comités samen een verslag opgemaakt. In dat verslag kunnen adviezen en aanbevelingen staan. Het wordt overgezonden zoals is bepaald in de artikelen 9, 11, 33 en 35.

Art. 54

La présidence de ces réunions communes est exercée en alternance par les présidents des Comités permanents.

Le secrétariat des réunions communes est assuré par le greffier le plus ancien et, en cas d'ancienneté égale, par le greffier le plus jeune.

Art. 55

Les Comités permanents réunis peuvent décider de confier des missions d'enquêtes aux deux Services d'enquêtes ou à l'un d'eux. Ils reçoivent les rapports sur toutes les enquêtes effectuées.

CHAPITRE V

Dispositions communes

Art. 56

Chaque Comité permanent examine les plaintes qui lui sont adressées par ses anciens membres ou par des anciens membres des services d'enquêtes qui estiment avoir fait l'objet de mesures préjudiciables en raison des fonctions qu'ils ont remplies dans les Comités permanents ou dans les Services d'enquêtes.

Art. 57

Les crédits nécessaires au fonctionnement des Comités permanents et des Services d'enquêtes créés par la présente loi, sont inscrits au budget des dotations.

Les présidents, les membres et les greffiers des Comités permanents, ainsi que les chefs des Services d'enquêtes jouissent de la franchise postale pour les affaires de service.

Art. 58

Chaque Comité permanent nomme et révoque les membres du personnel administratif ainsi que les membres du personnel du service d'enquêtes.

Il a autorité sur le greffier et sur les membres de son personnel. Il peut déléguer cette autorité en tout ou en partie à son président ou, à l'égard des membres de son personnel, au greffier.

Chaque chef de Service d'enquêtes a autorité sur les membres de son personnel administratif.

Art. 54

Het voorzitterschap van deze gezamenlijke vergaderingen wordt afwisselend uitgeoefend door de Voorzitters van beide Vaste Comités.

Het secretariaat van de gezamenlijke vergaderingen wordt waargenomen door de griffier met de grootste anciënniteit of, in geval van gelijke anciënniteit, door de jongste.

Art. 55

De in gezamenlijke vergadering bijeengekomen Vaste Comités kunnen besluiten onderzoeken toe te vertrouwen aan de twee Diensten Enquêtes of aan een ervan. Zij ontvangen de verslagen over alle uitgevoerde onderzoeken.

HOOFDSTUK V

Gemeenschappelijke bepalingen

Art. 56

Elk Vast Comité onderzoekt de klachten die erbij worden ingediend door gewezen leden ervan of door gewezen leden van de Diensten Enquêtes die menen dat er jegens hen nadelige maatregelen zijn genomen wegens de functies die ze in de Vaste Comités of in de Diensten Enquêtes hebben vervuld.

Art. 57

De kredieten die noodzakelijk zijn voor de werking van de door deze wet opgerichte Vaste Comités en Diensten Enquêtes, worden uitgetrokken op de begroting van de dotaties.

De voorzitters, de leden en de griffiers van de Vaste Comités alsmede de hoofden van de Diensten Enquêtes genieten portvrijdom voor dienstzaken.

Art. 58

Elk Vast Comité benoemt en zet de leden van zijn administratief personeel, alsook de personeelsleden van de Dienst Enquêtes af.

Het Comité oefent gezag uit over de griffier en over de leden van zijn personeel. Het kan dat gezag geheel of gedeeltelijk overdragen aan zijn voorzitter of, ten aanzien van de leden van zijn personeel, aan de griffier.

Elk hoofd van de Dienst Enquêtes oefent gezag uit over de leden van zijn administratief personeel.

Art. 59

Les frais de voyage et de séjour du président, des membres et du greffier de chaque Comité permanent, du chef et des membres des Services d'enquêtes sont fixés d'après les dispositions d'application dans les services de l'Etat.

Art. 60

Chaque Comité permanent arrête son règlement d'ordre intérieur. Le règlement d'ordre intérieur pour les réunions communes est fixé conjointement par les deux Comités permanents.

Les règlements d'ordre intérieur sont approuvés par la Chambre des Représentants et par le Sénat.

Art. 61

Les membres des Comités permanents jouissent d'un statut et d'un régime de pension identiques à ceux des conseillers de la Cour des Comptes, tels que définis dans les articles 1er et 1bis de la loi du 29 octobre 1846 relative à l'organisation de la Cour des Comptes.

Art. 62

Le greffier de chaque Comité permanent assure le secrétariat des séances du comité, en dresse les procès-verbaux et veille à l'expédition des pièces et à la conservation des archives.

Art. 63

Il est interdit aux membres des Comités permanents d'être présents à la délibération sur les objets auxquels ils ont un intérêt personnel ou direct ou auxquels leurs parents ou alliés jusqu'au quatrième degré ont un intérêt personnel ou direct.

Art. 64

L'article 458 du Code pénal est applicable aux membres des Comités permanents, aux greffiers, aux membres des Services d'enquêtes et à tout le personnel administratif pour tous les faits dont ils ont connaissance dans l'exercice de leurs fonctions.

Art. 65

§ 1er. Les articles 1er, 6, 11 et 12 de la loi du 18 septembre 1986 instituant le congé politique pour les

Art. 59

De reis- en verblijfkosten van de voorzitter, de leden en de griffier van elk Vast Comité, van het hoofd en van de leden van de Dienst Enquêtes worden vastgesteld volgens de in de Rijksdiensten van toepassing zijnde bepalingen.

Art. 60

Elk Vast Comité stelt zijn huishoudelijk reglement vast. Het huishoudelijk reglement voor de gezamenlijke vergaderingen wordt door de beide Vaste Comités gezamenlijk bepaald.

De huishoudelijke reglementen worden goedgekeurd door de Kamer van Volksvertegenwoordigers en door de Senaat.

Art. 61

De leden van de Vaste Comités genieten hetzelfde statuut en hetzelfde pensioenregime als de raadsheeren van het Rekenhof, zoals bepaald in de artikelen 1 en 1bis van de wet van 29 oktober 1846 op de inrichting van het Rekenhof.

Art. 62

De griffier van elk Vast Comité neemt het secretariaat waar van de vergaderingen van het Comité, stelt de notulen ervan op, staat in voor de verzending van de stukken en zorgt voor de bewaring van het archief.

Art. 63

Het is de leden van de Vaste Comités verboden tegenwoordig te zijn bij een beraadslaging en besluit over zaken waarbij zij een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben of waarbij hun bloed- of aanverwanten tot en met de vierde graad een persoonlijk en rechtstreeks belang hebben.

Art. 64

Artikel 458 van het Strafwetboek is op de leden van de Vaste Comités, de griffiers, de leden van de Diensten Enquêtes en heel het administratief personeel van toepassing voor alle feiten waarvan zij in de uitoefening van hun ambt kennis hebben.

Art. 65

§ 1. De artikels 1, 6, 11 en 12 van de wet van 18 september 1986 tot instelling van het politiek ver-

membres du personnel des services publics sont applicables, s'il échet et moyennant les adaptations nécessaires, aux membres des Comités permanents.

§ 2. Les magistrats de l'ordre judiciaire peuvent être nommés membres du Comité permanent de contrôle des services de police et membres du Comité permanent de contrôle des services de renseignements.

L'article 293 du Code judiciaire n'est pas applicable à ces nominations; l'article 308, alinéas 1er, 2, 4 et 5, et l'article 309 du même Code leur sont applicables.

Art. 66

Son président excepté, chaque Comité permanent comprend autant de membres d'expression française que de membres d'expression néerlandaise.

Le président d'un des Comités permanents est d'expression française, le président de l'autre, d'expression néerlandaise.

CHAPITRE VI

Dispositions transitoire et modificative

Art. 67

Par dérogation aux articles 20, alinéa 2, et 44, alinéa 2, les premières nominations des membres des Services d'enquêtes sont faites à la suite de détachement d'un service de police, d'un service de renseignements ou d'une administration, pour autant que soient réunies les conditions d'expérience imposées par ces dispositions.

Art. 68

L'article 1er, § 1er, 3°, des lois sur l'emploi des langues en matière administrative coordonnées par l'arrêté royal du 18 juillet 1966, est modifié comme suit :

« ainsi qu'aux Services d'enquête et aux membres du personnel administratif du Comité permanent du contrôle des services de police et du Comité permanent du contrôle des services de renseignements ».

Bruxelles, le 28 février 1991.

*Le Président de la
Chambre des Représentants,*

Ch.-F. NOTHOMB

Les Secrétaires,

A. BOURGEOIS
Y. HARMEGNIES

lof voor de personeelsleden van de openbare diensten zijn, in voorkomend geval en met de nodige aanpassingen, van toepassing op de leden van de Vaste Comités.

§ 2. De magistraten van de rechterlijke orde kunnen worden benoemd tot lid van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en tot lid van het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten.

Artikel 293 van het Gerechtelijk Wetboek is niet van toepassing op die benoemingen; artikel 308, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, en artikel 309 van datzelfde Wetboek zijn erop van toepassing.

Art. 66

De voorzitter uitgezonderd, telt elk Vast Comité evenveel Nederlandstalige als Franstalige leden.

De voorzitter van een van de Vaste Comités is Nederlandstalig, de voorzitter van het ander Franstalig.

HOOFDSTUK VI

Overgangs- en wijzigingsbepalingen

Art. 67

In afwijking van artikel 20, tweede lid, en 44, tweede lid, geschieden de eerste benoemingen van de leden van de Diensten Enquêtes door detachering uit een politiedienst, een inlichtingendienst of een bestuur, mits de in de genoemde bepalingen gestelde voorwaarden inzake ervaring vervuld zijn.

Art. 68

Artikel 1, § 1, 3°, van de wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken gecoördineerd bij koninklijk besluit van 18 juli 1966, wordt gewijzigd zoals volgt :

« evenals op de Diensten Enquêtes en op het administratief personeel van het Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en op het Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten ».

Brussel, 28 februari 1991.

*De Voorzitter van de
Kamer van Volksvertegenwoordigers,*

Ch.-F. NOTHOMB

De Secretarissen,

A. BOURGEOIS
Y. HARMEGNIES

1258 - 1 (1990-1991)

Document de Commission n° 1

Intérieur

1258 - 1 (1990-1991)

Commissiestuk nr. 1

Binnenlandse Aangelegenheden

SENAT DE BELGIQUE

Session de 1990 - 1991

5 juin 1991

Projet de loi organique du contrôle des services de police et de renseignements.

**AMENDEMENT PROPOSE PAR
M. TANT ET CONSORTS**

ART. 1er

BELGISCHE SENAAT

Zitting 1990 - 1991

5 juni 1991

Ontwerp van wet tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten.

**AMENDEMENT VAN
DE H. TANT c.s.**

ART. 1

ART. 1

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Bij de diensten van de Eerste Minister worden enerzijds een Vast Comité van Toezicht op de politiediensten, hierna V.C.P. genoemd, en anderzijds, een Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten, hierna V.C.I. genoemd, opgericht. Aan elk van deze Comités wordt een Dienst Enquêtes verbonden, hierna respectievelijk D.E.P. en D.E.I. genoemd. Deze Vaste Comités hebben als opdracht:

- 1° te waken over de correcte naleving van de wetten en reglementen betreffende de bevoegdheden en werkmethodes van de leden van politie- en inlichtingendiensten;
- 2° advies uit te brengen over elke vraag van de bevoegde ministers in verband met organisatie en efficiëntie van politie- en inlichtingendiensten of hun onderlinge coördinatie."

VERANTWOORDING

De Raad van State wees in zijn advies, gegeven op 8/06/1988, over het wetsvoorstel tot oprichting van een parlementaire permanente onderzoekscommissie op de politiediensten, de rijks-wacht en de afdeling "veiligheid van de staat" van het bestuur van de openbare veiligheid bij het Ministerie van Justitie, op het beginsel van het parlementair toezicht op de administratie, gesteld bij de artikelen 64 en 88 van de Grondwet (Gedr.St. Kamer , 162/ 2 - 1988).

De Wetgevende Kamers hebben, aldus de Raad van State, het optreden van de ministers te controleren, zowel in zijn politieke dimensies als in de administratieve uitlopers daarvan. En verder : "Zoals uit die bepalingen genoegzaam blijkt, is het toezicht dat de parlementaire instellingen op het optreden van de administratie uitoefenen een "middellijk toezicht". Het wordt niet rechtstreeks op de ambtenaren en de diensten uitgeoefend; het loopt noodzakelijkerwijs via de minister; deze staat borg en is verantwoordelijk voor de Kamers (Advies, p.2).

Het advies van de Raad van State bij het onderhavige wetsontwerp, gegeven door de vakantiekamer heeft zich gezien het korte tijdsbestek en bij gebreke aan duidelijkheid over toekomstige taken van de diensten, voornamelijk moeten beperken tot redactionele wijzigingen.

Het lijkt de indieners van dit amendement nochtans logisch dat het grondwettelijk bezwaar tegen hogergenoemd wetsvoorstel eveneens geldt voor het systeem zoals voorzien bij het wetsontwerp. Immers de controle-instanties verschaffen de Wetgevende Kamers een middel om een rechtstreekse controle uit te oefenen op de administratie, zonder dat de minister hierbij wordt betrokken. Het gaat dus om een instrument in handen van elk van de Kamers die er opdrachten aan kunnen geven. Bij de uitoefening van deze opdrachten, handelt het Vast Comité voor rekening van de Kamers; het beschikt over verregaande bevoegdheden om deze controle uit te oefenen, en het brengt verslag uit over het onderzoek bij de Kamer die om de opdracht verzocht.

Om te ontkomen aan dit bezwaar, stellen de indieners van het amendement dan ook voor om, naar analogie met het "Hoog Comité van Toezicht" (zie K.B.'s van 30/10/1910 en 29/07/1970, artikelen 1 en 44) de Vaste Comités op te richten bij de Diensten van de Eerste Minister.

Ook aan de opmerking van de Raad van State m.b.t. de bevoegdheden willen de indieners van dit amendement tegemoetkomen : de uitgebreide bevoegdheden die de wet aan de toezichtsorganen toekent vereisen een beperkte en preciese opdracht. Dat is de strekking van de voorgestelde littera 1' en 2'.

P. TANT
G. CARDOEN
J. VAN EETVELT.

*

*

*

Article 1er

Remplacer cet article par ce qui suit :

“Après des services du Premier ministre sont créés, d’une part, un Comité permanent de contrôle des services de police, dénommé ci-après C.P.P., et, d’autre part, un Comité permanent de contrôle des services de renseignements, dénommé ci-après C.P.I.

A chacun de ces comités est rattaché un service d’enquêtes, à savoir le Service d’enquêtes des services de police et le Service d’enquêtes des services de renseignements, dénommés respectivement ci-après SEP et SEI.

Ces comités permanents ont pour mission :

1. de veiller à l’application correcte des lois et règlements relatifs aux compétences et aux méthodes de travail des membres des services de police ou de renseignements;

2. d’émettre un avis sur toute question

des Ministres compétents concernant l’organisation, l’efficacité ou la coordination des services de police et de renseignements ».

JUSTIFICATION

Dans son avis du 8 juin 1988 sur la proposition de loi créant une commission parlementaire permanente de contrôle des services de police, de la gendarmerie et de la section “sûreté de l’Etat” de l’Administration de la Sûreté publique du Ministère de la Justice, le Conseil d’Etat a attiré l’attention sur le principe du contrôle parlementaire de l’administration, tel qu’établi par les articles 64 et 88 de la Constitution (Doc. Chambre n° 162/2 - 1988).

Les Chambres législatives, dit le Conseil d’Etat, sont amenées à contrôler l’action ministérielle, tant dans ses dimensions politiques que dans ses prolongements administratifs. Et de poursuivre :

Comme l'indiquent à suffisance ces dispositions, il reste, cependant, que le contrôle de l'action administrative par les institutions parlementaires est un « contrôle médiatisé ». Il ne s'exerce pas de manière directe sur les agents et sur les services; il passe nécessairement par la personne du ministre; celui-ci est « le répondant et le responsable » devant les Chambres (Avis du Conseil d'Etat, p. 2).

En raison du manque de temps et en l'absence de précision quant aux missions futures des services en question, l'avis du Conseil d'Etat sur le projet de loi à l'examen, rendu en chambre des vacances, a dû se limiter essentiellement à des observations d'ordre rédactionnel.

Les auteurs du présent amendement trouvent pourtant logique que l'objection constitutionnelle émise à l'encontre de la proposition de loi susvisée vaille également pour le système prévu par le projet de loi à l'examen.

En effet, les organes de contrôle fournissent aux chambres législatives un moyen d'exercer un contrôle direct sur l'administration, sans que le ministre y soit associé.

Les comités permanents constituent donc un instrument entre les mains des deux chambres, lesquelles pourront leur confier des missions. Dans l'exercice de leurs missions, les Comités permanents agissent pour le compte des chambres; ils disposent de larges pouvoirs pour exercer ce contrôle et adressent à la chambre qui leur a confié la mission un rapport concernant l'enquête menée.

Afin de répondre à cette objection du Conseil d'Etat, les auteurs du présent amendement proposent, par analogie avec le Comité supérieur de contrôle (voir les arrêtés royaux des 30.10.1910 et 20.07.1970, articles 1er et 44), de faire ressortir les Comités permanents aux Services du Premier Ministre.

Les auteurs du présent amendement veulent également répondre à l'objection du Conseil d'Etat concernant les compétences : de larges pouvoirs étant confiés par la loi aux organes de contrôle, une définition limitée et précise des missions s'impose. Telle est la portée des lettres 1° et 2° proposés.

1258 - 1 (1990-1991)

Document de Commission n° 2

Intérieur

~ A ~

1258 - 1 (1990-1991)

Commissiestuk nr. 2

Binnenlandse Aangelegenheden

SENAT DE BELGIQUE

Session de 1990 - 1991

6 juin 1991

Projet de loi organique du contrôle des services de
police et de renseignements.

**AMENDEMENTS PROPOSES PAR
M. GIJS**

BELGISCHE SENAAT

Zitting 1990 - 1991

6 juni 1991

Ontwerp van wet tot regeling van het toezicht op poli-
tie- en inlichtingendiensten.

**AMENDEMENTEN VAN
DE H. GIJS**

ART. 1

(Subsidiair op Com. st. nr. 1)

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Een Vast Comité van Toezicht op de politiediensten en een Vast Comité van Toezicht op de inlichtingendiensten worden opgericht om de bescherming van de grondwettelijke en wettelijke rechten van de personen te waarborgen tegenover de leden van de politie- en inlichtingendiensten.

De Vaste Comités brengen aan de Wetgevende Kamers adviezen uit om de coördinatie en de doelmatigheid van de politie- en inlichtingendiensten te verbeteren.

Aan elk van die Comités wordt een Dienst Enquêtes verbonden."

VERANTWOORDING

Hiermee wordt duidelijk geopteerd voor één systeem in plaats van het hybride systeem waarbij zowel de wetgevende Kamers als de bevoegde Ministers en overheden opdrachten kunnen geven. Eveneens wordt een precisering ingevoerd in verband met de bedoelde rechten van personen. Aangezien de democratische rechten en individuele vrijheden die de Grondwet en de wet verlenen aan personen alleszins worden gewaarborgd door onze rechterlijke instanties en "in last resort" door het Europees Hof voor de Rechten van de mens, moet het in casu gaan over de rechten van personen tegenover de politie- en inlichtingendiensten.

ART. 8

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Het Vast Comité P treedt op ofwel uit eigen beweging ofwel op verzoek van de Kamer van Volksvertegenwoordigers.

De voorzitter van het Vast Comité P brengt de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op de hoogte van zijn initiatief."

VERANTWOORDING

In het hoofdstuk m.b.t. het toezicht op de politiediensten, dient de Kamer van Volksvertegenwoordigers zijn rol te vervullen. In het hoofdstuk m.b.t. het toezicht op de inlichtingendienst, zal het de Senaat zijn. Het initiatiefrecht van het Vast Comité P wordt toebedeeld aan haar voorzitter, die dan onmiddellijk de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers op de hoogte brengt.

Het Kamerreglement zal bepalen op welke wijze dit verzoek van de Kamer aan het Vast Comité P zal geschieden.

ART. 9

A) In het tweede lid van dit artikel de eerste volzin te doen vervallen.

B) In dit artikel het derde lid te vervangen als volgt :

"Het Vast Comité P bezorgt aan de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers een verslag betreffende elk onderzoek. De voorzitter van de Kamer oordeelt of dit verslag, geheel of gedeeltelijk aan de bevoegde Ministers of aan de bevoegde overheden kan worden overgemaakt. In voorkomend geval lichten de bevoegde Ministers of overheden binnen een redelijke termijn de Kamer in over het gevolg dat zij geven aan de overgemaakte besluiten."

C) In dit artikel het laatste lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

- A) De tweede volzin van het tweede lid maakt de eerste volzin overbodig. Het is trouwens praktisch onmogelijk voor de politiediensten om alle interne reglementen en richtlijnen alsook alle documenten die de handelwijze van de leden van die diensten regelen, te overhandigen aan het Vast Comité P. Enkel diegene die het voorwerp uitmaken van onderzoek, zijn relevant.
- B) In overeenstemming met het amendement op artikel 1 is het de voorzitter van de Kamer van Volksvertegenwoordigers die het verslag betreffende elk onderzoek ontvangt van het Vast Comité P.
- C) Dit wordt overgenomen in het derde lid aan hetzelfde artikel, zij het dat in casu de Kamer wordt ingelicht over het gevolg dat de bevoegde ministers of overheden geven aan besluiten van het Vast Comité P.

ART. 10

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Het Vast Comité P onderzoekt de klachten en aangiften van particulieren die onmiddellijk en rechtstreeks betrokken zijn geweest bij het optreden van een politiedienst. Elke ambtenaar, elke persoon die een openbaar ambt uitoefent en elk lid van de krijgsmacht die, of dat, rechtstreeks betrokken is bij richtlijnen, beslissingen of toepassingsregels daarvan, alsmede bij werkwijzen of handelingen, kan klacht indienen of aangifte doen zonder daartoe machtiging te moeten vragen aan zijn chefs of aan zijn hiërarchische meerderen. Zo het door de persoon die aangifte doet, wordt gewenst, dient zijn anonimiteit te worden gewaarborgd. Zijn identiteit mag in dat geval alleen worden bekend gemaakt aan het Vast Comité P. Het Vast Comité P geeft geen gevolg aan een klacht of een aangifte die kennelijk ongegrond is. Deze beslissing wordt gemotiveerd en ter kennis gebracht van de partij die de klacht heeft neergelegd of de aangifte heeft gedaan."

VERANTWOORDING

Het onderzoek naar klachten en aangiften van particulieren wordt toevertrouwd aan de voorzitter van het Vast Comité P. Deze particulieren dienen overeenkomstig de memorie van toelichting (p. 24) onmiddellijk en rechtstreeks betrokken te zijn geweest bij het optreden van een politiedienst. Indien gewenst wordt de anonimiteit van de persoon die aangifte doet, gewaarborgd. Aan klachten of aangiftes die kennelijk ongegrond zijn, wordt geen gevolg gegeven. Het is inderdaad onlogisch de mogelijkheid open te laten om wel gevolg te geven aan klachten die kennelijk ongegrond zijn.

ART. 11

A) In het eerste lid van dit artikel de woorden "en aan de Senaat" te doen vervallen.

B) In dit artikel, het 3° te doen vervallen.

VERANTWOORDING

A) Zie verantwoording bij artikel 8.

B) De vergelijking met de werkwijze van het Rekenhof gaat niet op (zie memorie van toelichting p. 21).
Zie verantwoording bij artikel 9 B).

ART. 12

In dit artikel, de woorden "en de Senaat" te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 8.

ART. 13

Dit artikel te doen vervallen.

VERANTWOORDING

De openbaarmaking van de verslagen over de uitgevoerde onderzoeken en de daarin vervatte besluiten, is een belangrijke en delicate kwestie (zie memorie van toelichting p. 21-22). Bij de voorgaande artikelen werd de rol van de Kamer van Volksvertegenwoordigers en in het bijzonder haar Voorzitter versterkt. In casu is het dan ook de Voorzitter van de Kamer die behoort te oordelen over de openbaarmaking, vanzelfsprekend volgens de modaliteiten die het Kamerreglement zal bepalen, maar die niet bij wet kunnen worden vastgelegd.

ART. 16

A) In dit artikel het eerste lid te vervangen als volgt :

"De Dienst Enquêtes voor de politiediensten, hierna genoemd de Dienst Enquêtes P, houdt, in opdracht van het Vast Comité P, toezicht op de werking van de politiediensten. Hiertoe kan het onderzoeken instellen."

B) In dit artikel het tweede lid te doen vervallen.

C) In dit artikel het derde lid te doen vervallen.

D) In dit artikel het laatste lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

- A) Het initiatiefrecht van de Dienst Enquêtes vervalt en wordt toevertrouwd aan het Vast Comité P overeenkomstig artikel 8.
- B) Zie verantwoording bij artikel 10.
- C) Hiermee wordt gepoogd om kwalijke gevolgen van de interferenties met het gerechtelijk onderzoek te vermijden.
- D) Zie verantwoording bij artikel 10.

ART. 19

In dit artikel het eerste en het derde lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikelen 8 en 9.

ART. 20

A)

Tussen het eerste en het tweede lid van dit artikel een nieuw lid in te voegen, luidend als volgt :

"Op het ogenblik van hun benoeming moeten de leden de volgende voorwaarden vervullen :

1. Belg zijn;
2. het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;
3. de volle leeftijd van 35 jaar hebben bereikt;
4. hun woonplaats in België hebben;
5. minstens een diploma van hoger secundair onderwijs hebben behaald."

B) In dit artikel het tweede en het laatste lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

- A) Ondanks de hoedanigheid die hen wordt toegekend bij artikel 21 en de bevoegdheden die hen toekomen volgens de artikelen 16 e.v., worden aan de leden van de Dienst Enquêtes P geen

specifieke voorwaarden opgelegd. Ten minste de helft wordt gedetacheerd uit een politiedienst of een bestuur waar zij ten minste 5 jaar ervaring hebben opgedaan in ambten die verband houden met de activiteiten van de politiediensten. De andere helft moet aan geen enkele voorwaarde beantwoorden. Daarom wordt voorgesteld een aantal voorwaarden op te leggen, geïnspireerd op deze voor het Vast Comité P, alsook een minimale diplomavereiste.

- B) Het is niet wenselijk dat leden van de Dienst Enquêtes een onderzoek zouden doen bij politiediensten uit dewelke ze zelf gedetacheerd zijn en waarin ze later opnieuw kunnen worden opgenomen.

ART. 22

In dit artikel het tweede lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 10.

ART. 24

In § 1 van dit artikel, het tweede lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

De formulering wijkt af van artikel 458 van het Strafwetboek (memorie van toelichting p. 29), maar is te algemeen in haar draagwijdte. Daarom moet ze worden geschrapt.

ART. 26

In dit artikel de woorden "hoofd van de Dienst Enquêtes P" te vervangen door de woorden "Voorzitter van het Vast Comité P".

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 8 en volgende.

ART. 32

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Het Vast Comité I treedt op ofwel op initiatief van haar voorzitter ofwel op verzoek van de Senaat.
De voorzitter van het Vast Comité I brengt de voorzitter van de Senaat op de hoogte van zijn initiatief."

NAAR ANALOGIE HIERMEE VERDER DE KAMER VAN VOLKSVERTEGENWOORDIGERS
VERVANGEN DOOR DE SENAAT.

ART. 37

Dit artikel te doen vervallen.

ART. 51

In het tweede lid van dit artikel, na de woorden "gerechtelijk onderzoek" toe te voegen de woorden "of indien ze betrekking hebben op documenten waarvan het geheime karakter noodzakelijk is om de specifieke opdrachten van de inlichtingendiensten te kunnen vervullen".

Nota :

De artikelen 28 tot 51 zijn dezelfde als de overeenstemmende artikelen die betrekking hebben op de politie. Nochtans gaat het om twee verschillende soorten diensten. Bijvoorbeeld de "documenten die betrekking hebben op een lopend opsporings- of gerechtelijk onderzoek (art. 24), hebben een totaal andere betekenis (het gaat om documenten die essentieel zijn voor de werking zelf van de politiediensten) voor de politiediensten dan voor inlichtingendiensten. Voor deze laatsten zijn bijvoorbeeld documenten met informatie geleverd door buitenlandse inlichtingsdiensten naar verhouding veel belangrijker voor het vervullen van hun opdracht.

B. GIJS.

*

*

*

ART. 1er
(Subsidiairement au Doc. Com. n° 1)

Remplacer cet article par ce qui suit :

“Il est créé un Comité permanent de contrôle des services de police et un Comité permanent de contrôle des services de renseignements, afin de garantir la protection des droits constitutionnels et légaux des personnes vis-à-vis des membres des services de police et de renseignements.

Les comités permanents transmettent des avis aux Chambres législatives en vue d’améliorer la coordination et l’efficacité des services de police et de renseignements.

A chacun de ces comités est attaché un Service d’enquêtes.”

JUSTIFICATION

Nous optons ainsi clairement pour un système unique au lieu du système hybride dans lequel tant les Chambres législatives que les ministres et autorités compétents peuvent confier des missions aux comités permanents.

Nous apportons également une précision quant aux droits des personnes. Comme les droits démocratiques et les libertés individuelles reconnus aux personnes par la Constitution et les lois sont de toute façon garantis par nos instances judiciaires et, en dernier ressort, par la Cour européenne des droits de l’homme, les droits visés par cette disposition doivent être les droits de chaque individu dans ses relations avec les services de police et de renseignements.

ART. 8

Remplacer cet article par ce qui suit :

“Le Comité permanent P agit soit d’initiative, soit à la demande de la Chambre des Représentants.

Le Président du Comité permanent P informe le Président de la Chambre des Représentants de son initiative.”

JUSTIFICATION

La Chambre des Représentants a un rôle à remplir en ce qui concerne le contrôle des services de police. Pour ce qui est du contrôle des services de renseignements, ce rôle appartiendra au Sénat. Le droit d’initiative du Comité permanent P est confié à son président, qui informera immédiatement le président de la Chambre des Représentants de l’initiative qu’il aura prise.

Le règlement de la Chambre déterminera de quelle manière la Chambre adresse sa demande au Comité permanent P.

ART. 9

A) Supprimer la première phrase du deuxième alinéa de cet article.

B) Remplacer le troisième alinéa de cet article par ce qui suit :

“Le Comité permanent P remet au président de la Chambre des Représentants un rapport relatif à chaque enquête.

Le président de la Chambre juge si le rapport peut, en tout ou en partie, être transmis aux ministres compétents ou aux autorités compétentes. Le cas échéant, les ministres compétents ou les autorités compétentes informent, dans un délai raisonnable, la Chambre des Représentants de la suite qu'ils réservent aux conclusions qui leur ont été transmises."

C) Supprimer le dernier alinéa de cet article.

JUSTIFICATION

A) La deuxième phrase du deuxième alinéa rend superflue la première. Il est, d'ailleurs, pratiquement impossible aux services de police de transmettre au Comité permanent P tous les règlements et directives internes et tous les documents réglant le comportement des membres de ces services. Seuls ceux qui font l'objet d'une enquête sont utiles à cet égard.

B) Dans la logique de l'amendement à l'article 1er, c'est au président de la Chambre des Représentants que le Comité permanent P transmet le rapport relatif à chaque enquête.

C) Nous avons inséré cette disposition au troisième alinéa du même article, à cela près qu'en l'espèce, c'est la Chambre qui est informée de la suite que les ministres ou autorités compétents réservent aux conclusions du Comité permanent P.

ART. 10

Remplacer cet article par ce qui suit :

“Le Comité permanent P examine les plaintes et dénonciations des particuliers qui ont été directement et immédiatement concernés par l’intervention d’un service de police. Tout fonctionnaire, toute personne exerçant une fonction publique et tout membre des forces armées directement concerné par des directives, des décisions ou des modalités d’application de celles-ci, ainsi que par des méthodes ou des actions, peut porter plainte ou faire une dénonciation, sans devoir demander d’autorisation à ses chefs ou à ses supérieurs hiérarchiques.

Si la personne qui fait une dénonciation le souhaite, son anonymat doit être garanti. Dans ce cas, son identité ne peut être révélée qu’au Comité permanent P.

Le Comité permanent P ne donne pas suite à une plainte ou à une dénonciation manifestement non fondée. La décision est motivée et notifiée à la partie qui a déposé la plainte ou fait la dénonciation.”

JUSTIFICATION

Le soin d’examiner les plaintes et dénonciations des particuliers est confié au président du Comité permanent P. Comme le précise l’exposé des motifs (p. 24), ces personnes doivent avoir été directement et immédiatement concernées par l’intervention d’un service de police.

Si la personne qui fait une dénonciation le souhaite, son anonymat est garanti. Aucune suite n’est donnée aux plaintes ou dénonciations manifestement non fondées. Il est, en effet, illogique de prévoir la possibilité de donner suite à une plainte manifestement non fondée.

ART . 11

A) Au premier alinéa de cet article, supprimer les mots “et au Sénat”.

B) A cet article, supprimer le 3°.

JUSTIFICATION

A) Voir la justification de l'amendement à l'article 8;

B) La comparaison avec la manière de procéder de la Cour des Comptes ne convient pas (voir l'exposé des motifs, p. 21).

Voir la justification de l'amendement B à l'article 9.

ART. 12

A cet article, remplacer les mots "En vue de préparer leurs conclusions d'ordre général, la Chambre des Représentants et le Sénat peuvent se faire communiquer par le Comité permanent P tout dossier d'enquête, selon les modalités et aux conditions qu'ils déterminent" par les mots "En vue de préparer ses conclusions d'ordre général, la Chambre des Représentants peut se faire communiquer par le Comité permanent P tout dossier d'enquête, selon les modalités et aux conditions qu'elle détermine".

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement à l'article 8.

ART. 13

Supprimer cet article.

JUSTIFICATION

La publication des rapports relatifs aux enquêtes menées et les conclusions qu'ils contiennent constituent une matière importante et délicate (voir l'exposé des motifs, pp. 21-22). Les articles qui précèdent ont renforcé le rôle de la Chambre des Représentants et, plus particulièrement, celui de son président. C'est donc le président de la Chambre qui doit, en l'espèce, se prononcer sur la publication, bien entendu selon les modalités qui seront fixées par le règlement de la Chambre et qui ne peuvent être établies par la loi.

ART. 16

A) Remplacer le premier alinéa de cet article par la disposition suivante :

“Le Service d'enquêtes des services de police, dénommé ci-après “le Service d'enquêtes P”, contrôle, sur décision du Comité permanent P, le fonctionnement des services de police. Il peut à cette fin ouvrir des enquêtes”.

B) A cet article, supprimer le deuxième alinéa.

C) A cet article, supprimer le troisième alinéa.

D) A cet article, supprimer le dernier alinéa.

JUSTIFICATION

A) Le droit d'initiative du Service d'enquêtes est supprimé et est confié au Comité permanent P, conformément à l'article 8.

B) Voir la justification de l'amendement à l'article 10.

C) Nous tentons ainsi d'éviter les conséquences néfastes des interactions avec l'enquête judiciaire.

D) Voir la justification de l'amendement à l'article 10.

ART. 19

A cet article, supprimer le premier et le troisième alinéas.

JUSTIFICATION

Voir la justification des amendements aux articles 8 et 9.

ART. 20

A) Insérer, entre le premier et le deuxième alinéa de cet article, un alinéa nouveau libellé comme suit :

“Au moment de leur nomination, les membres doivent remplir les conditions suivantes :

1. être belges;
2. jouir des droits civils et politiques;
3. avoir atteint l’âge de 35 ans accomplis;
4. avoir leur domicile en Belgique;
5. avoir obtenu au moins un diplôme de l’enseignement secondaire supérieur.”

B) A cet article, supprimer le deuxième et le dernier alinéas.

JUSTIFICATION

A) Malgré la qualité qui leur est conférée par l’article 21 et les compétences que leur accordent les articles 16 et suivants, aucune condition spécifique n’est imposée aux membres du Service d’enquêtes P.

Ils sont, pour la moitié d’entre eux au moins, détachés d’un service de police ou d’une administration dans laquelle ils ont acquis une expérience d’au moins 5 ans dans des fonctions en rapport avec les activités des services de police. L’autre moitié ne doit répondre à aucune condition. C’est pourquoi nous proposons d’imposer un certain nombre de conditions

inspirées de celles qui s'appliquent au Comité permanent P, ainsi qu'une condition de diplôme minimum.

B) Il n'est pas souhaitable que des membres du Service d'enquêtes procèdent à une enquête auprès de services de police desquels ils sont eux-mêmes détachés et au sein desquels ils peuvent ultérieurement être réintégrés.

ART. 22

Supprimer le second alinéa de cet article.

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'article 10.

ART. 24

A cet article, supprimer le second alinéa du § 1er.

JUSTIFICATION

La formulation de cet alinéa s'écarte de l'article 458 du Code judiciaire (exposé des motifs, p. 29), mais sa portée est trop générale. C'est la raison pour laquelle il faut le supprimer.

ART. 26

A cet article, remplacer les mots “chef du Service d’enquêtes P” par les mots “Président du Comité permanent P”.

JUSTIFICATION

Voir la justification des articles 8 et suivants.

ART. 32

Remplacer cet article par le texte suivant :

“Le Comité permanent R agit soit à l’initiative de son président soit à la demande du Sénat. Le président du Comité permanent R informe de son initiative le président du Sénat.”

(Par analogie avec cette disposition, remplacer dans la suite des articles la Chambre des Représentants par le Sénat.)

ART. 37

Supprimer cet article.

ART. 51

Au deuxième alinéa de cet article, insérer, après les mots “une instruction judiciaire en cours” les mots “et de documents dont le caractère secret est indispensable à l’accomplissement des missions spécifiques des services de renseignements”.

NOTE :

Le texte des articles 28 à 51 est identique à celui des articles correspondants qui concernent la police. Il s’agit pourtant de deux types différents de services. C’est ainsi que les documents “qui concernent une information ou une instruction judiciaire en cours” (art. 24), ont une toute autre signification (ce sont des documents essentiels pour le fonctionnement même des services de police) pour les services de police et pour les services de renseignements. Des documents contenant des informations fournies par des services de renseignements étrangers sont, comparativement, beaucoup plus importants pour ces derniers, pour l’accomplissement de leur mission.

1258 - 1 (1990-1991)

Document de Commission n° 3

Intérieur

1258 - 1 (1990-1991)

Commissiestuk nr. 3

Binnenlandse Aangelegenheden

SENAT DE BELGIQUE

Session de 1990 - 1991

24 juin 1991

Projet de loi organique du contrôle des services de police et de renseignements.

**AMENDEMENTS PROPOSES PAR
M. TANT ET CONSORTS**

BELGISCHE SENAAT

Zitting 1990 - 1991

24 juni 1991

Ontwerp van wet tot regeling van het toezicht op politie- en inlichtingendiensten.

**AMENDEMENTEN VAN
DE H. TANT c.s.**

ART. 33

Het voorlaatste lid van dit artikel te vervangen als volgt :

"De bevoegde minister, de Kamer van Volksvertegenwoordigers en de Senaat kunnen over de onderzoeksverslagen, een gedachtenwisseling beleggen met het Vast Comité I. Dit Comité kan zelf voorstellen dat een dergelijke gedachtenwisseling wordt belegd."

VERANTWOORDING

De onderzoeksverslagen worden bezorgd aan de Kamer van Volksvertegenwoordigers en aan de Senaat, luidens artikel 33, derde lid. Er wordt trouwens gepreciseerd dat die verslagen vertrouwelijk zijn tot bij de mededeling aan de Kamer en de Senaat. Omtrent de resultaten van dergelijke belangrijke onderzoeken en de besluiten die er uit worden getrokken, moet toch een mogelijkheid tot gedachtenwisseling met het V.C.I. worden geboden aan de Wetgevende Kamers. Aan de mogelijkheid voor de minister om een vergadering te beleggen met het V.C.I. wordt overigens niet geraakt.

ART. 34

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Het Vast Comité I geeft geen gevolg aan een klacht of een aangifte die kennelijk ongegrond is. Deze beslissing wordt gemotiveerd en ter kennis gebracht van de partij die de klacht heeft neergelegd of de aangifte heeft gedaan."

VERANTWOORDING

Aan klachten of aangiftes die kennelijk ongegrond zijn, wordt geen gevolg gegeven. Het is niet logisch de mogelijkheid open te laten om wel gevolg te geven aan klachten of aangiftes die kennelijk ongegrond zijn.

De formulering moet omgekeerd worden, temeer daar dit een beginsel uit het strafprocesrecht is dat - zonder een wettelijk beginsel te zijn - gefundeerd is op het beginsel dat er geen verplichting tot vervolging bestaat.

ART. 37

Subsidiair

Dit artikel te vervangen als volgt :

"Het Vast Comité I beslist op eensluidend advies van de Kamer van Volksvertegenwoordigers, de Senaat en de bevoegde ministers, of zijn verslagen en besluiten, geheel of gedeeltelijk openbaar worden gemaakt, volgens de regels die het bepaalt."

VERANTWOORDING

Het parallellisme tussen de regeling zoals uitgewerkt voor de politiediensten en de regeling voor de inlichtingendiensten kan niet overal worden doorgetrokken.

Aldus o.m. voor wat betreft de openbaarmaking van de verslagen en besluiten.

Aangezien in de memorie geen toelichting wordt verstrekt bij artikel 37, moet de overeenstemmende toelichting bij artikel 13 er worden op nagelezen :

"Wil het V.C. bijv. duidelijke taal spreken en haar besluiten grondig motiveren, dan zal het in sommige gevallen nodig achten om gegevens van vertrouwelijke aard daarin op te nemen. Om het V.C. in staat te stellen haar opdracht ten volle uit te oefenen, moet daarom worden voorzien dat bepaalde verslagen of delen ervan enkel

aan de bevoegde ministers en aan de bevoegde overheden worden meegedeeld, en niet openbaar worden gemaakt. Daarom is bepaald dat op dit punt het V.C. telkens het advies inwint van de bevoegde ministers of van de bevoegde overheden, en hen vragen of zij menen dat de hen overgemaakte verslagen geheel of gedeeltelijk openbaar kunnen worden gemaakt. Na dit advies te hebben ontvangen en onderzocht, beslist het V.C. welke elementen openbaar worden gemaakt en welke vertrouwelijk blijven. Openbaarmaking betekent dat de verslagen of delen ervan voor iedereen toegankelijk zijn. Dit belet niet dat het V.C. kan beslissen over de wijze waarop die openbaarmaking gebeurt, en gebeurlijk aan wie die stukken rechtstreeks worden overgemaakt (bijv. aan de particulier die met zijn klacht of aangifte aan de oorsprong van een onderzoek lag)."

De ingebouwde bescherming laat evenwel te wensen over, mede gelet op de omschrijving die gegeven wordt aan het begrip "openbaarmaking".

Er schuilt dan ook een reëel gevaar in dat met het voorgestelde artikel in de toekomst schriftelijke verslagen en besluiten zullen vermeden worden. Op zijn beurt is het risico dan weer groot dat aldus een parallel informatienet ontstaat waardoor elke vorm van controle onmogelijk zou worden. Het tegendeel dus van wat men beoogt te bereiken.

Vandaar opteren de indieners van dit amendement voor het invoegen van een verplicht eensluidend advies te verstrekken door de Kamer, de Senaat en de bevoegde ministers, alvorens over te gaan tot openbaarmaking door het V.C. I.

ART. 44

A) In dit artikel, tussen het eerste en het tweede lid, een nieuw lid in te voegen, luidende :

"Op het ogenblik van hun benoeming moeten de leden aan de volgende voorwaarden voldoen :

1. Belg zijn;
2. het genot hebben van de burgerlijke en politieke rechten;
3. de volle leeftijd van 35 jaar bereikt hebben;
4. hun woonplaats in België hebben;
5. minstens houder zijn van een diploma van hoger secundair onderwijs."

- B) In dit artikel het tweede en het laatste lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

- A) Ondanks de hoedanigheid die hun wordt toegekend bij artikel 45 en de bevoegdheden die hen toekomen volgens de artikelen 40 e.v. van dit wetsontwerp, worden aan de leden van de Dienst Enquêtes 1 geen bijzondere voorwaarden opgelegd. Ten minste de helft wordt gedetacheerd uit een politiedienst of een bestuur waar zij ten minste 5 jaar ervaring hebben opgedaan in ambten die verband houden met de activiteiten van de politie- of inlichtingendiensten. De andere helft moet aan geen enkele voorwaarde beantwoorden.
Vandaar stellen de indieners van dit amendement voor een aantal minimale voorwaarden op te leggen, geïnspireerd op deze voor het Vast Comité I.
- B) Het is niet wenselijk dat leden van de Dienst Enquêtes een onderzoek zouden doen bij diensten uit dewelke ze zelf gedetacheerd zijn en waarin ze later opnieuw kunnen worden opgenomen.

ART. 48

- In § 1 van dit artikel, het tweede lid te doen vervallen.

VERANTWOORDING

Bij gebreke aan toelichting bij artikel 48, blijkt de toelichting bij het overeenstemmende artikel inzake de politiediensten (art.24), te algemeen in haar draagwijdte en wijkt de formulering zelf van het tweede lid af van artikel 458 van het Strafwetboek.

ART. 66

Aan dit artikel een derde lid toe te voegen, luidende :

"De voorzitters dienen het bewijs te leveren van een voldoende kennis van de andere landstaal. De Koning bepaalt de wijze waarop dit bewijs wordt geleverd."

VERANTWOORDING

Zie verantwoording bij artikel 41.

P. TANT
G. CARDOEN
J. VAN EETVELT
H. SUYKERBUYK.

*

*

*

ART. 33

Remplacer le pénultième alinéa de cet article par la disposition suivante :

“Le ministre compétent, la Chambre des Représentants et le Sénat peuvent, à propos des rapports d’enquête, organiser un échange de vues avec le Comité permanent R. Celui-ci peut proposer lui-même qu’un tel échange de vues soit organisé.”

ART. 34

Remplacer cet article par les dispositions suivantes :

“Le Comité permanent R ne donne pas suite à une plainte ou à une dénonciation manifestement non fondées.

Cette décision est motivée et notifiée à la partie qui a déposé la plainte ou fait la dénonciation.”

ART. 37

Subsidiairement

Remplacer cet article par ce qui suit :

“Le Comité permanent R décide, sur avis conforme de la Chambre des Représentants, du Sénat et des ministres compétents, de rendre public tout ou partie de ses rapports et conclusions, selon les modalités qu’il détermine.”

ART . 44

A) Insérer, entre les premier et deuxième alinéas de cet article, un alinéa nouveau, libellé comme suit :

“Au moment de leur nomination, les membres doivent remplir les conditions suivantes :

- 1° être belges;
- 2° jouir des droits civils et politiques;
- 3° avoir atteint l'âge de 35 ans;
- 4° avoir leur domicile en belgique;
- 5° être titulaires au moins d'un diplôme de l'enseignement secondaire supérieur.”

B) Supprimer les deuxième et quatrième alinéas de cet article.

ART . 48

Supprimer le § 1er, deuxième alinéa, de cet article.

ART. 66

Compléter cet article par un troisième alinéa, libellé comme suit :

“Les présidents sont tenus de justifier d’une connaissance suffisante de l’autre langue nationale. Le Roi détermine le mode de justification de cette connaissance.”
